

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen

Jaarstukken 2022

Datum: 16 mei 2023

Inhoudsopgave

Directieverslag	2
Verslag Raad van Toezicht	12
Verkort verslag Raad van Advies	16
Verkort verslag Beheer Advies Commissie	18
Jaarrekening:	
Balans per 31 december 2022	20
Staat van Baten en Lasten over 2022	21
Kasstroomoverzicht	22
Toelichting op de jaarrekening 2022	23
Overige gegevens	51
Bijlage	
1 Overzicht beleggingen	56

Directieverslag

Een lastig jaar

Na twee jaar pandemie brak in februari 2022 de oorlog in Oekraïne uit met grote gevolgen en een sterke stijging van grondstof, energieprijzen en arbeidskosten. De krapte op de arbeidsmarkt ging samen met een grote wisseling van medewerkers. Ook het ziekteverzuim was groot. Deze ontwikkeling trof de hele samenleving en dus ook onze organisatie. De planning en uitvoering van werkzaamheden in het veld en uitvoering projecten vroeg hierdoor meer aandacht dan gebruikelijk. Een aantal projecten kon geen doorgang vinden door de sterk gestegen prijzen of uitblijven van vergunningen door gebrek aan capaciteit elders.

Ook de beurs kende in 2022 een sterk negatief rendement van onze duurzame beleggingsportefeuille. Uiteindelijk is het jaar afgesloten met een negatief resultaat van € 1.563.100, mede als gevolg van deze beursontwikkeling. Het resultaat van de operationele activiteiten lag in de lijn van de begroting.

Doelstelling, missie en visie

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen heeft ten *doel* "de in de provincie Gelderland aanwezige kastelen, kasteelruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen, opstallen en erven te behoeden voor verval en ondergang en bij te dragen aan het behoud van de hierin besloten kunsthistorische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden".

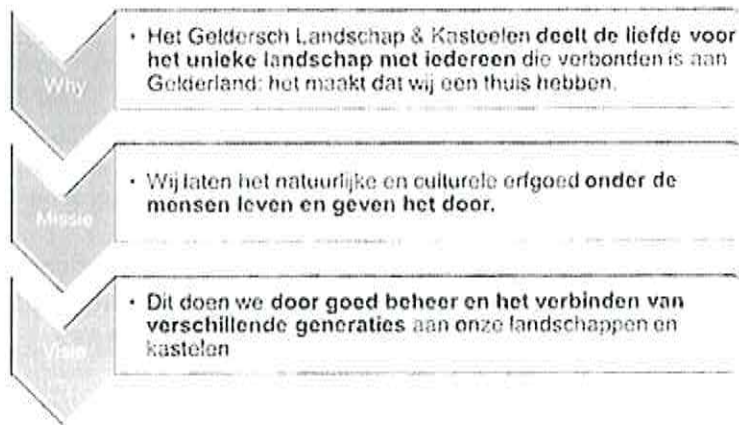
De statuten van de Stichting zijn geactualiseerd op 30 juli 2021.

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen maakt onderdeel uit van de werkorganisatie Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK) waarin drie stichtingen samenwerken: Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen en Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen.

Geldersch Landschap & Kasteelen opereert als particuliere organisatie in het publiek domein en geeft invulling aan maatschappelijke doelen. Hiervoor is Geldersch Landschap & Kasteelen ten dele afhankelijk van financiële ondersteuning van overheden. Door spreiding van inkomsten en een groot draagvlak vanuit de Gelderse samenleving is de afhankelijkheid van de overheid in balans. Geldersch Landschap & Kasteelen is een kennisintensieve organisatie.

De *missie* van Geldersch Landschap & Kasteelen luidt als volgt: "Wij geven het Gelderse culturele en natuurlijke erfgoed door, we laten het leven". Bezit dat aan ons is toevertrouwd behouden we niet alleen, we willen het in betere staat doorgeven aan de generaties die ons volgen. We beheren het met de grootst mogelijke zorg en laten het leven, letterlijk en onder de mensen. Geldersch Landschap & Kasteelen doet dit door een goed beheer, een zorgvuldige exploitatie en verwerving van natuurterreinen, bossen, landgoederen, cultuurhistorische objecten en monumentale panden zoals bijvoorbeeld kastelen, kerken en boerderijen. Met openstelling van het bezit, educatie en voorlichting, wordt het belang van natuur, landschap en erfgoed uitgedragen.

Goed bestuur

Keurmerken, gedragscode en richtlijnen

Geldersche Kasteelen draagt een aantal keurmerken, gedragscodes en richtlijnen. Om onze missie en doelstellingen resultaatgericht en gericht op de belanghebbenden in praktijk te kunnen brengen, is de Stichting voortdurend bewust bezig met de kwaliteit van het beleid, uitvoering van kernactiviteiten en bedrijfsvoering. De kwaliteit is gewaarborgd door de certificering van de volgende keurmerken:

- CBF, Toezicht op goeddoen
- Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) – Belastingdienst
- Professionele organisatie voor monumentenbehoud (POM)
- Museumregister Nederland

Daarnaast onderschrijven wij de volgende gedragscodes en richtlijnen:

- Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen
- Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer & Administratie
- Regeling beloning directeuren van goede doelen
- SBF-code Goed Bestuur
- Governance Code Cultuur
- Ethische Code voor Musea
- Erkend leerbedrijf - Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Verantwoordelijkheid en controle

Geldersch Landschap & Kasteelen kent het toezichthoudermodel met een Raad van Toezicht (RvT). De Directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de RvT. Daarnaast laat de Directeur-bestuurder zich adviseren door een Raad van Advies, Beheer Advies Commissie en Vermogens Beheer Commissie. Het managementteam, bestaande uit de Directeur-bestuurder, regiohoofden, afdelingshoofden en rentmeester, is verantwoordelijk voor het managen van de dagelijkse gang van zaken.

De financiële planning & control (P&C)cyclus kent drie onderdelen:

1. Begrotingen
2. Jaarrekening
3. Tussentijdse cijfers

De controletaken liggen daarbij bij de Controller, Financiële Audit Commissie en de accountant. In het proces van de financiële P&C-cyclus wordt in de P&C-gesprekken ook de inhoudelijke voortgang van de resultaatafspraken en KPI's uit het jaarplan besproken. De administratie en interne controle wordt jaarlijks geactualiseerd en getoetst door een accountant. Dit heeft ook geleid in 2022 tot een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekeningen.

Naast deze interne cyclus zijn er ook externe kwaliteitscycli die onder meer samenhangen met de diverse keurmerken waaraan moet worden voldaan, zoals de Museumnorm en CBF. Deze hebben hun eigen frequenties (jaarlijks, om de 4 jaar, etc.) en worden wanneer dit speelt opgenomen in de reguliere P&C-cyclus. Eind 2022 heeft een audit plaatsgevonden door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed. Actiepunten betroffen voornamelijk het aanleveren van de actuele restauratienota en een toelichting geven op getroffen maatregelen omtrent verdroging. Deze punten zijn inmiddels opgevolgd. De beoordeling is positief verlopen.

De directie legt door middel van het jaarverslag en de jaarrekening verantwoording af aan belanghebbenden zoals de donateurs, schenkers, sponsors en subsidieverstrekkers.

Organisatie

Onder de Directeur-bestuurder werken de afdelingshoofden die samen het Managementteam (MT) vormen. Het MT bestaat uit Hoofd Landschap en Kastelen (tevens Waarnemend-directeur), Regiohoofd Oost-Gelderland, Regiohoofd West-Gelderland, Hoofd Financiën & Controlling, Hoofd Personeel en Organisatie, Hoofd Marketing, Communicatie en Fondsenwerving, Hoofd Bedrijfsvoering, Hoofd Bouwkundige zaken en de Rentmeester. De kern van de uitvoeringsorganisatie wordt gevormd door de beheereenheden en de opengestelde kastelen. De werkorganisatie is zodanig ingericht, dat zoveel mogelijk werkvelden overgenomen kunnen worden bij uitval (inhuur of eigen medewerker). Het functioneren van de medewerkers wordt door de Directeur-bestuurder geëvalueerd conform een vastgesteld beoordelingssystematiek. Eens in de vijf jaar wordt een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd, waarbij de directe werkomgeving in beeld wordt gebracht, beheersbaar met mede als doel ongevallen te voorkomen. Er is een actueel plan van aanpak.

De organisatie heeft een eigen arbeidsvoorwaardenpakket. De bezoldiging van de Directeur-bestuurder bedroeg € 136.649. Dit valt ruim binnen de maximale norm van de Regeling beloning van goededoelenorganisaties van € 173.960. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. In 2022 waren er 154 medewerkers in dienst (109,7 fte). De formatie bestaat uit 102,7 vaste en 7,0 flexibele fte's. Daar Geldersch Landschap samen met Geldersche Kasteelen een personele unie vormt, worden de personeelskosten die gemaakt worden voor Geldersche Kasteelen doorberekend (28,9 fte). Het ziektecijfer bedroeg 7,1%. Het aantal vrijwilligers bedraagt 911.

De *Raad van Toezicht* oefent het toezicht uit op basis van schriftelijke stukken, die periodiek in de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden besproken in aanwezigheid van de Directeur-bestuurder. Twee van de leden vormen tevens de Financiële Audit Commissie (FAC). Tijdens de vergaderingen verstrekken de Directeur-bestuurder en medewerkers mondelinge toelichting. Er worden ook enkele inhoudelijke themadagen gehouden.

Het functioneren van de Directeur-bestuurder wordt geëvalueerd door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft een remuneratie commissie. Ieder jaar vindt een (verkorte) evaluatie plaats van het functioneren van de Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen uitnodigingen voor personeelsbijeenkomsten, evenementen, vrijwilligersbijeenkomst etc. Op deze manier wordt de Raad van Toezicht in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van hetgeen leeft in de organisatie.

De *Raad van Advies* heeft tot doel gevraagd en ongevraagd, als raad maar ook als lid van de raad, adviseren van de Directie met name van strategie en (meerjaren) beleid en relevante ontwikkelingen in de samenleving.

De *Beheer Advies Commissie* heeft tot doel gevraagd en ongevraagd adviseren van de Directie terzake beleidsnota's, beheersvisies en evaluaties, beheersmaatregelen en ingrijpende restauraties en projecten.

De *Vermogens Beheer Commissie* heeft tot doel gevraagd en ongevraagd, als commissie maar ook als lid van de commissie, adviseren van de Directie en Raad van Toezicht, met name van ter zake het ontwikkelen en wijzigen van het beleid ten aanzien van het beleggingsstatuut, alsmede het rapporteren omtrent de uitvoering van het vermogensbeheer door de Directie aan de Raad van Toezicht.

De *Vergadering van Begunstigers* heeft tot doel de band tussen de begunstigers en de stichting te onderhouden in het belang van het bereiken van de doelstelling van de stichting. Jaarlijks vindt verantwoording aan de donateurs plaats in de Vergadering van Begunstigers.

In de statuten van de stichtingen en het reglement ex artikelen 4 en 27 der statuten zijn de doelen en verantwoordelijkheden Raad van Toezicht en Directeur-bestuurder verder uitgewerkt.

Effectiviteit en efficiency van bestedingen

GLK heeft een meerjarenvisie 2016-2025 "Samen zorgen voor de toekomst van mooi Gelderland" met bijbehorende meerjarenbegroting. De jaarplannen en bijbehorende begrotingen zijn daar een uitwerking van. Op deze wijze geeft de Directie richting aan de doelstellingen van de Stichtingen. In het meerjarenvisie zijn richtinggevende doelstellingen opgenomen met als speerpunten de kwaliteit van ons bezit, interactie en de exploitatie. In de jaarlijkse begroting zijn concrete doelen geformuleerd die doorgevoerd worden in de werk- en investerings-programma's van de eenheden. Voor 2022 betrof dit het jaarplan "Liefde voor het vak". Aan de hand van kwartaalgesprekken wordt de voortgang gevolgd en vastgelegd. Mede aan de hand hiervan wordt het (financiële) jaarverslag opgesteld. De inhoudelijke kwaliteitsborging geschiedt aan de hand van de kwaliteitscycli voor de diverse primaire (beheer)taken, zoals het gebouwenbeheer en het museale beheer. Hiervoor wordt gewerkt met meerjarenonderhoudsprogramma's en het Handboek Museaal beheer. De kwaliteit wordt gewaarborgd door planning, uitvoering en evaluaties van het gevoerde beheer.

De Raad van Toezicht wordt op financieel vlak ondersteund door de Financiële Audit Commissie. Deze commissie bereiden met de Directeur-bestuurder en Controller alle financiële stukken voor inclusief de besprekingen met de accountant.

In 2021 heeft een tussentijdse evaluatie van de meerjarenvisie plaatsgevonden. Halverwege onze meerjarenvisie 2016-2025 kon vastgesteld worden dat veel voorgenomen doelen op koers liggen of zelfs al zijn gerealiseerd. Op bepaalde onderdelen is de uitvoering geïntensiveerd, zoals het verduurzamen van onze woningen.

Doelrealisatie 2022

Een lastig planbaar jaar, waarbij de meeste reguliere werkzaamheden uitgevoerd konden worden.

Ons wagenpark, woningen en overig materieel is verder verduurzaamd met de volgende jaarschijf die een termijn van in totaal 10 jaar omvat. Begonnen is met de verkenning of deze verduurzaming niet versneld kan worden als gevolg van de sterk gestegen energieprijzen.

Op basis van de meerjarenvisie "Samen werken aan de toekomst van ons mooie Gelderland" en maatschappelijke ontwikkelingen, wordt jaarlijks binnen de beschikbare middelen, de projecten geselecteerd. In 2022 konden veel projecten worden uitgevoerd

De Poorten functies van de 7 opengestelde kastelen werd in 2022 afgerond. Verwolde, Cannenburch en Hernen kregen een nieuwe winkel en een balie. Alle opengestelde kastelen zijn nu zo ingericht dat de geïnteresseerde bezoeker zich welkom voelt bij GLK.

Op Landgoed Staverden werd het herstel van het koetshuis afgerond. Met het kasteel werd een eerste aanvang gemaakt om te komen tot een volledige herstel/restauratie/verduurzamingsplan. Deze projecten zijn mogelijk gemaakt met behulp van het Steunfonds.

Met het herstel van het huis/entree van Landgoed Brakel is in 2022 een start gemaakt, welke in het eerste kwartaal van 2023 opgeleverd kon worden.

In Huis Zypendaal werden de museale ruimten hersteld en de zonnewijzer opgeknapt.

Het project "Ammersoyen in scherven" kreeg een vervolg waaronder het scherven lab en de middeleeuwse tuin.

Op de Cannenburch kon, na jaren van overleg, een nieuwe werkschuur/opslagruimte gerealiseerd worden met een dak vol zonnepanelen.

Het aantal bezoekers van onze kastelen herstelde zich. In 2022 bezochten 219.200 bezoekers onze opengestelde kastelen.

Van iedere ontvangen euro is afgerond 91% besteed aan de doelstelling (gewenste verhouding minimaal 65%); 6% aan kosten beheer en administratie (gewenste verhouding maximaal 10%) en 3% aan wervingskosten (gewenste verhouding maximaal 25%).

Verschillenanalyse

Van de totale baten ad € 5.160.600 is € 4.463.450 regulier. In 2022 waren enkele bijzondere baten en lasten met een eenmalig karakter. In verband met Covid-19 kon een deel van het subsidiabele gebouwenonderhoud de afgelopen jaren niet worden uitgevoerd. Dit leidde tot een verlaging van de SIM-subsidie (-/- € 227.750). Het resultaat werd negatief beïnvloed door het verlies op de beleggingsportefeuille. Het rendement was begroot op 3% (+/+ € 203.000). Uiteindelijk kwam het rendement uit op -/- 13,5% (-/- € 1.038.350). Dit is € 1.241.350 lager dan begroot.

Vermogen

De (statutaire) doelstellingen zijn onveranderd van kracht. Het beleid inzake hoogte en samenstelling van het vermogen is vastgesteld voor de periode 2016-2025. De continuïteits- en verschillende bestemmingsreserves zijn gemaximaliseerd. Belangrijkste punten uit dit beleid:

- de continuïteitsreserve is gevormd conform de richtlijn Financieel Beheer van Goede doelen en is bestemd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichtingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Onder kosten van de werkorganisatie verstaan wij de personeelskosten, huisvestingskosten, wervingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen. De reserve mag conform boven genoemde richtlijn maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie zijn (€ 12 miljoen). Van deze € 12 miljoen is € 1 miljoen de maximale continuïteitsreserve voor het Geldersch Landschap;
- bestemmingsreserves worden gevormd om terreinen en gebouwen veilig te stellen, in te richten en om groot en achterstallig onderhoud uit te voeren. Door het specifiek benoemen van bestemmingsreserves kunnen beschikbare middelen adequaat en doeltreffend worden ingezet. De bestemmingsreserves worden door de Directeur-bestuurder specifiek benoemd en gemaximaliseerd en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Bestemmingsreserves mogen worden opgeheven/gerelabeld door de Directeur-bestuurder (goedkeuring Raad van Toezicht);
- aan bestemmingsfondsen hangen specifieke bestemmingen die door derden zijn bepaald. Opheffing is slechts mogelijk indien de ontvangen gelden volledig zijn besteed aan de gestelde doelen.

Beleggingen

In het beleggingsstatuut zijn de beleggingsdoelstelling en het beleggingsbeleid opgenomen. Het vermogen van de stichting wordt belegd in ondernemingen en instellingen waarvan de activiteiten voldoen aan de geformuleerde duurzaamheidscriteria van het Global Compact van de Verenigde Naties. Ook zijn eigen aanvullende criteria geformuleerd. Onze vermogensbeheerder Insinger Gilissen maakt gebruik van Sustainalytics en de bijbehorende controverses en scoremethode. Dit betreft een uitwerking van de domeinen Environment, Social en Governance (ESG) van beleggingen, waarbij GLK ervoor gekozen heeft 'Environment' zwaarder te laten wegen, mede vanuit het oogpunt duurzaamheid en biodiversiteit. Het risicoprofiel is defensief.

De stichting heeft een Vermogens Beheer Commissie ingesteld die gevraagd en ongevraagd aan Directie en Raad van Toezicht advies geeft over beleggingsbeleid en uitvoering van het vermogensbeheer. Het rendement bedroeg ca -/ 13,5%. Het streefrendement van de portefeuille voor de komende jaren is en blijft 3%, en als resultaat over de afgelopen jaren wordt dat percentage ook gerealiseerd. Het rendement wordt ingezet ten behoeve van de eigen bijdrage van projecten die opgenomen worden in het jaarplan. Het rendement wordt niet ingezet voor afdekking van verdere financiële risico's.

Mede op basis van de beursontwikkelingen is het beleggingsbeleid van 2022 geëvalueerd met de FAC, de VBC en de vermogensbeheerder Insinger Gilissen. Het defensieve beleggingsprofiel is actueel voor 2023.

Risicobereidheid

Het nemen van risico is onlosmakelijk verbonden aan ons werk. Als bezitsorganisatie kun je altijd aanlopen tegen onvoorziene zaken. Geldersch Landschap & Kasteelen werkt o.a. met continuïteits- en bestemmingsreserves naast verzekeringen en administratieve organisatie om risico's op te kunnen vangen. Ook heeft Geldersch Landschap & Kasteelen een maatschappelijke positie om naar oplossingen te zoeken in voorkomende gevallen. Risico's die de continuïteit van de organisatie financieel en maatschappelijk kunnen raken willen we zoveel als mogelijk uitsluiten.

Het omgaan met deze risico's vraagt een groot risico bewustzijn zowel binnen de organisatie als bij de Raad van Toezicht. Het beheersen van risico's is een vast onderdeel in de kwartaal- en jaargesprekken met de Management team leden. Een risico analyse is tevens een vast onderdeel

bij de bespreking goedkeuring jaarrekeningen door de Raad van Toezicht in aanwezigheid van de accountant. Geldersch Landschap en Kasteelen heeft een lage risicobereidheid en heeft passende risico mitigerende maatregelen genomen op basis van de strategie, de beheersing van operationele activiteiten, het zo nodig afdekken van financiële risico's en het compliant zijn met financiële verslaggeving en overige wet- en regelgeving.

Risico-overzicht

Geldersch Landschap & Kasteelen bespreekt jaarlijks aan de hand van een uitgebreid overzicht de belangrijkste risico's en onzekerheden met de Raad van Toezicht. In algemene zin maakt Geldersch Landschap & Kasteelen zo goed mogelijk inzichtelijk welke risico's voor GLK aan de orde zijn. Op basis van inschatting van risico en impact wordt ieder risico in beeld gebracht. Deze inventarisatie vindt ieder jaar plaats. Waar mogelijk worden risico's afgedekt.

Risico categorieën

Onderscheiden worden de risico categorieën: externe ontwikkelingen, realisatie doelstellingen, governance, financieën en operationeel. Bij externe ontwikkelingen gaat het om ontwikkelingen buiten de organisatie om, waar we slechts zeer beperkt invloed op hebben. Bij de realisatie doelstellingen door de eigen organisatie is het van essentieel belang onze statutaire doelen te realiseren. Bij governance gaat het om dat de organisatie niet alleen binnen wet- en regelgeving werkt maar ook binnen de kaders van de statuten en de reglementen van Raad van Toezicht en Directeur-bestuurder. Ook geldt dit voor keurmerken, gedragscodes en richtlijnen naast integriteitsbeleid en interne werkprocessen. Voor het realiseren van onze doelstellingen is de beschikbaarheid van financiële middelen en de continuïteit ervan essentieel. Bij operationeel loopt de organisatie in de bedrijfsvoering operationele risico's, o.a. op het vlak van ICT, aansprakelijkheid en personeel

Covid-19

Sinds de uitbraak van Covid-19 in februari 2020 heeft Geldersch Landschap & Kasteelen een groot aantal maatregelen genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan en de organisatie zo goed mogelijk operationeel te houden. Gedurende 2020 en 2021 heeft Geldersch Landschap & Kasteelen een impact analyse Covid-19 uitgevoerd. Op basis hiervan zijn de conclusies en gevolgen getrokken. Actueel blijft:

- Thuiswerken is gemeengoed geworden. De verwachting is dat thuiswerken in combinatie met werklocatie gemeengoed blijft. Dit geldt ook voor digitaal vergaderen en voor korte afstemmingsvergaderingen.
- Het welzijn van medewerkers naast het ziektecijfer blijft een punt van aandacht in overleg én contact.
- Krapte op de arbeidsmarkt is voorzien de komende 1-3 jaar voor specifieke functies als timmerlieden/terreinmedewerkers en boswachters. De overige functies blijken goed invulbaar te zijn.
- Krapte op de grondstoffenmarkt lijkt voor langere duur aanwezig. Er zal op ingespeeld worden door de planning aan te passen én de doorlooptijd te vergroten. Indicatief wordt rekening gehouden met gemiddeld 10% hogere kosten.
- De vergunningstrajecten zullen langdurig vertraagd zijn (maanden tot zelfs jaren). Dit treft met name projecten.

Integriteitsbeleid

Een vastgesteld integriteitsbeleid speelt een belangrijke rol bij het bevorderen en borgen van integriteit. Het geeft duidelijkheid over de uitgangspunten van integriteit, over de kaders en regels die van toepassing zijn bij de diverse onderdelen en over de samenhang tussen instrumenten. Een beleidsplan alleen is echter niet voldoende, het beleid uitdragen en draagvlak creëren is minstens zo belangrijk. Het onderwerp integriteit gaat alleen leven als het een regelmatig terugkerend onderwerp is in gesprekken en overleggen. Het gaat erom dat medewerkers zich bewust blijven van integriteit. Hierin hebben alle betrokkenen hun eigen verantwoordelijkheid. Het integriteitsbeleid en de gekoppelde regelingen en instrumenten zijn onlosmakelijk verbonden aan de arbeidsovereenkomst of vrijwilligersovereenkomst van medewerkers/ vrijwilligers. Gemaakte afspraken en regelingen over integriteit moeten worden nageleefd door alle medewerkers en vrijwilligers. Bij het niet naleven van de afspraken en regelingen kunnen op basis van de arbeidsvoorwaarden maatregelen worden getroffen. Naast het vastleggen van de gewenste integriteit in het integriteitsbeleid, de gedragscode, de arbeidsvoorwaarden, heeft het Geldersch Landschap en Kasteelen in 2022 drie vertrouwenspersonen waarvan een mannelijke en een vrouwelijke tot 1-3-2022 (intern) en een externe vertrouwenspersoon (man). Daarnaast is er een extern meldpunt op de website gekomen met bijbehorend beleid en uitvoeringswijze voor mogelijke schendingen integriteit. In 2022 hebben de vertrouwenspersonen in totaal 3 meldingen over ongewenst gedrag ontvangen. Dit betroffen geen meldingen over een vermeend misverstand of advies inzake de meldregeling.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De wijze waarop de stichting invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord ondernemen is verwoord in de nota 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 2018 – 2025'. Deze is gepubliceerd op onze website.

Het maatschappelijk ondernemen ontwikkelt zich snel. Dit betreft niet alleen het inspelen op de duurzaamheid van gebouwen, energieverbruik en klimaatneutraal willen zijn. Ook betreft dit de diversiteit en inclusie van onze samenleving en hoe we als organisatie hierop inspelen. Alhoewel er allerlei initiatieven worden ondernomen, ontbreekt een integraal plan met bijbehorende stappen en doelen. Deze wordt de komende jaren opgesteld en verder uitgewerkt.

Impact

LandschappenNL, waaraan Geldersch Landschap en Kasteelen meewerkte, heeft een eerste impactonderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op de gezamenlijke impact die de landschapsorganisaties en provinciale landschappen maken. De focus lag toen op de vrijwilligers: vrijwilligersbeleid en burgerbetrokkenheid vormden een essentieel onderdeel van de strategie van de provinciale landschapsorganisaties. De Stichting heeft een eigen impact onderzoek uitgevoerd. Het bureau Witteveen+Bos stelde hiertoe een waardebeoordeling op van de instandhoudingsinspanning van Het Geldersch Landschap en Kasteelen. Uit deze impactanalyse blijkt dat Het Geldersch landschap & Kasteelen ca. € 27 miljoen op jaarbasis toevoegt aan de Gelderse samenleving, waarbij het recreatieve belang (€ 16 miljoen) de grootste bijdrage levert. Het zijn collectieve baten die niet in financiële middelen worden gewaardeerd. Het is de bijdrage die het Geldersch Landschap levert met de instandhouding van het Gelders erfgoed. Door LandschappenNL is een nieuw impactonderzoek uitgevoerd met focus op biodiversiteit. Dit bleek geen eenvoudige opgave. In het verschenen publieksrapport die ook op onze website is gepubliceerd is een overzicht opgenomen met de belangrijkste resultaten. In 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuw impactonderzoek.

Inmiddels zijn in de vooruitblik meerjarenvisie 2021-2025 doelen geformuleerd met betrekking tot duurzaamheid. Ten opzichte van het uitgangsjaar 2019 is voor 2025 een reductie van CO²-uitstoot van 65% vastgelegd. Hiervoor zijn vele maatregelen in gang gezet. Duurzaamheid zal de komende jaren uitgebreid worden naar de hele keten van gebruikers en leveranciers.

Beleid is geformuleerd voor diversiteit en inclusie. Deze krijgt de komende jaren een concrete uitwerking.

Communicatie met belanghebbenden

Open, transparant waarbij Geldersch Landschap & Kasteelen staat voor haar doelstellingen is de werkwijze in onze communicatie naar alle partijen. Zowel in informatieverstrekking als omgang met belanghebbenden. Belanghebbenden zijn onder te verdelen in medewerkers, vrijwilligers, donateurs, mecenasen, omwonenden, bezoekers, relaties, bedrijven, overheden, particulieren, pers, landbouw-, erfgoed- en natuur- en milieu organisatie.

De specifieke doelgroepen worden met diverse communicatiemiddelen zoals ons kwartaalblad "MooiGelderland", het jaarverslag, een publieksversie jaarverslag, de website, social media, nieuwsbrieven, persberichten, gebiedsgerichte en projectgerichte informatiebijeenkomsten, donateursdagen en excursies en door deelname aan diverse overleg- en samenwerkingsverbanden geïnformeerd. Onze website is in 2022 vernieuwd en geactualiseerd. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op de website, een verkorte publieksversie wordt opgenomen in ons kwartaalblad "MooiGelderland". Donateurswervingsacties vinden plaats via leadwerving, warme adressen, giftenacties en online campagnes. Het aantal donateurs steeg in 2022 naar 48.694.

Het marketing en communicatiebeleid ligt vast in een meerjarenplan. Het beleid is gericht om een goede relatie te hebben met belanghebbenden en belangstellenden en hun gericht te informeren over het belang van natuur, landschap en erfgoed, actuele ontwikkelingen, activiteiten van de stichtingen, bestedingen van de ontvangen gelden. De communicatie vindt plaats via verschillende uitingen, gericht op de doelgroepen zoals publicaties, informatiepanelen, informeren van overheden, deelname aan netwerken en overlegorganen. De afdeling Marketing, communicatie en fondsenwerving is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van alle communicatie uitingen.

Er is een centraal emailadres waarmee men met alle vragen en opmerkingen terecht kan, waarbij het streven is om zo snel mogelijk, uiterlijk binnen 14 werkdagen een antwoord te geven. Deze reacties worden verzameld tot een informatie- en service overzicht. Jaarlijks analyseert de organisatie de binnengekomen reacties om inzicht te krijgen in de aard en omvang en afhandeling ervan door onze organisatie. Geldersch Landschap & Kasteelen neemt deel aan verschillende structurele overleggen met provincie, gemeenten, waterschappen, bedrijfsleven, grondeigenaren en natuur, landbouw en erfgoed organisatie, zowel op provinciaals niveau als gebiedsgericht. Met de koepelorganisatie LandschappenNL wordt landelijk samengewerkt m.b.t. belangenbehartiging (nationaal/internationaal niveau) en landelijke fondsenwerving.

Van de geworven baten is 5,0% besteed aan wervingskosten (gewenste verhouding is maximaal 25%).

Vooruitblik 2023

Nu de poorten functie voor de kastelen praktisch is afgerond, zijn grote investeringen in de kastelen niet voorzien. Op Ammersoyen wordt verder gewerkt aan de inrichting van de presentatie, mede dankzij de bijdrage van diverse fondsen van de afgelopen jaren. Fondsenwerving is de basis voor nieuwe presentaties in de opengestelde kastelen.

Op personeelsgebied wordt in 2023 de personeelsadministratie volledig ondergebracht in AFAS, naast de vrijwilligersadministratie en de automatisering van werving & selectie nieuwe medewerkers. Diversiteit & inclusie zal onderwerp van gesprek zijn in de organisatie om iedereen, personeel als bezoeker, een welkome plek te bieden in de organisatie.

Overall in de samenleving staan organisaties onder druk door uitval van medewerkers, met als gevolg vele nieuwe medewerkers die moeten worden ingewerkt en vacatures die vervuld (kunnen) worden. Het inwerken, weten wat er moet gebeuren en een mondige externe omgeving met wensen vraagt veel afstemming in de organisatie. Werkplanningen zijn op een aantal plekken even geen automatisme, er wordt veel flexibiliteit gevraagd.

In de exploitatie moet een structurele verhoging van inkomsten de stijgende kosten als gevolg van duurder materiaal, stijgende arbeidslonen en energieprijzen gaan compenseren. Verhoging van de inkomsten door o.a. donateursdifferentiatie/marketing naast kostprijs doorberekening zullen hier een deel van op moeten gaan vangen. De torenhoge inflatie baart zorgen. De energiekosten zullen in 2025 en volgende jaren schrikbarend toenemen. Ondanks dat we als GLK al veel doen aan energiebesparing zal dit onvoldoende zijn om de verwachte kostenstijging op te kunnen vangen. Noodscenario's zullen worden uitgewerkt in 2023.

In 2023 vinden provinciale verkiezingen plaats. Een nieuw coalitie-akkoord zal dan de koers van de Provincie Gelderland vastleggen voor een periode van 4 jaar.

Het jaar 2023 is tevens het jaar dat opvolging van de huidige Directeur-bestuurder gezocht wordt. Medio 2023 is voorzien dat de opvolger bekend zal zijn. De maand september 2023 zal in het teken staan van afscheid van de huidige Directeur-bestuurder én kennismaking met de nieuwe Directeur-bestuurder.

Ten tijde van het schrijven is nog altijd COVID actueel naast de oorlog in Oekraïne, de onzekerheid energievoorziening en de kosten hiervan en een mogelijke recessie die op de loer ligt. Dit naast grote landelijke dossiers waarvoor een politieke koers nodig is. Het defensieve beleggingsbeleid is ook in 2023 van toepassing. Mocht zich op de beurs wederom een negatieve ontwikkeling voordoen dan kan ingegrepen worden in de projectenportefeuille. Tot op heden heeft deze situatie zich niet voorgedaan. Inspelen op deze ontwikkelingen zal flexibel plaatsvinden op dan ontstane situaties, die niet te voorzien zijn.

Het jaar 2023 zal in velerlei opzicht een uitdagend jaar worden.

ir. P.A. van den Tweel
Directeur-bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen en Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen

Algemeen

Na twee Coronajaren op rij was 2022 wederom een turbulent jaar. De oorlog in Oekraïne heeft niet alleen groot leed veroorzaakt, maar ook grote impact gehad op de energieprijzen en de financiële markten. De hoge inflatie in combinatie met een gespannen arbeidsmarkt hadden en hebben impact, in een tijd dat duurzaamheid, stikstof en een groene transitie belangrijke thema's zijn. Ontwikkelingen die ook GLK geraakt hebben.

Vergaderingen

De RvT heeft in 2022 vier reguliere vergaderingen gehouden. Daarnaast een ingelaste vergadering rondom de voortgang van het VGG -dossier en een veldbezoek en themabijeenkomst.

Met name door deze twee laatste activiteiten in het veld ervaart de RvT de meerwaarde van GLK. Werken aan natuur- en landschapsontwikkeling, zoals in het Wisselse Veen, en inzetten voor het behoud van ons cultuur-historisch erfgoed, zoals de restauratie van huize Brakel, maken concreet waar GLK voor staat.

Over het vastgestelde educatiebeleid heeft de RvT meegegeven dat GLK met haar vele zichtbare activiteiten zowel in landschap en natuur als in onze kastelen een permanente educatiebron is voor jong tot oud.

Niet onbenoemd mag blijven het kennismakingsbezoek van de Commissaris van de Koning in Gelderland de heer J. Berends. Traditiegetrouw zijn hem de witte pauwenveren van Staverden overhandigd.

Besproken onderwerpen

In het verslagjaar is o.m. gesproken c.q. besloten over :

- Medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Accountantsverslag en jaarrekeningen van de diverse GLK stichtingen
- Bezoekersmonitor
- Educatiebeleid
- Energie
- Benoeming nieuwe accountant
- Benoeming twee nieuwe leden van de Vermogens Beheer Commissie
- Managementletter
- Risico beheersing
- Proces opvolging Directeur-bestuurder
- Jaarplan 2023 'vakmanschap is meesterschap'
- Begrotingen 2023
- Directierapportages die uitvoerig de stand van zaken belichten

Zeer onverwacht werd onze organisatie verrast door het opzeggen van het contract door onze accountant. Reden was een tekort van personeel aan hun kant. Het is op zijn zachtst gezegd vervelend dat wij als klant hiermee geconfronteerd werden. Spoorlags moest op zoek worden gegaan naar een vervangend accountant, hetgeen gelukkig zonder problemen is gelukt. Hier is de medewerking van de vorige accountant maar ook de inzet van onze nieuwe accountant positief geweest.

De financiële resultaten zijn met name negatief beïnvloed vanwege de sterke terugval van de beleggingsmarkt. De organisatie heeft operationeel haar budgetten gehaald en de plannen uitgevoerd zoals in de begroting opgenomen. Dat is knap in deze lastige tijd.

De Financiële Audit Commissie doet enorm veel voorbereidend werk voor onze vergaderingen. De Vermogens Beheer Commissie heeft in het afgelopen jaar de werving en selectie van twee nieuwe leden ter hand genomen, De Financiële Auditcommissie heeft ingestemd met de gemaakte keuzes en is blij met het nieuwe team

De Remuneratiecommissie heeft het eindejaarsgesprek gevoerd met de Directeur-bestuurder. Een laatste in een lange rij waarin is teruggekeken, maar ook vooruit naar het komende jaar waarin zijn opvolging beslag moet krijgen. De verschillende nevenfuncties conflicteren niet met de hoofdfunctie. De Directeur-bestuurder heeft aangegeven in 2023 vanuit geborgd Natuur zitting te nemen in het Algemeen Bestuur van Waterschap Rijn en IJssel.

De jaarlijks zelfevaluatie kon net niet meer voor de jaarwisseling worden gehouden, maar heeft begin januari 2023 plaatsgevonden.

Overige activiteiten

In het verslagjaar is drie keer overleg gevoerd met de OR. Vanwege de vernieuwde samenstelling was er behoefte aan kennismaking en daarnaast is twee keer gesproken over het proces van de opvolging van de directeur-bestuurder.

Als het maar enigszins mogelijk is, neemt een vertegenwoordiging van de RvT deel aan de donateurs- en vrijwilligersdagen. Deze zijn altijd goed georganiseerd dankzij de inzet van vele medewerkers. Tijdens de bijeenkomsten is voelbaar hoezeer een grote kring van donateurs en vrijwilligers onze organisatie een warm hart toedraagt.

Namens de RvT neemt de voorzitter deel aan bijeenkomsten georganiseerd vanuit Landschappen.nl. Ook in 2022 werd deelgenomen aan de tweedaagse werkconferentie en de bestuurdersdag.

Jaarlijks organiseert GLK met partnerorganisaties het Gelderse Oogstfeest waar vanuit de RvT eveneens aan wordt deelgenomen.

Tot slot kon, na twee Coronajaren, eindelijk weer een eindejaarsbijeenkomst voor de medewerkers worden gehouden waar terecht waarderende woorden waren voor de grote inzet van onze medewerkers.

Samenstelling Raad van Toezicht

De samenstelling van de RvT is ongewijzigd. Wel vonden in 2022 twee herbenoemingen plaats. Zowel mevr. E.C.J. Boerboom als mevr. M. Doornekamp hebben ingestemd zich voor een tweede en laatste periode van 4 jaar voor GLK te willen inzetten. Mevr. Boerboom zal daarbij het Vc-vz-schap continueren en mevr. Doornekamp haar rol in de Financiële Audit Commissie. Mevrouw P.E. Hielkema heeft aangegeven dat zij niet beschikbaar is voor een tweede periode, aangezien de rol bij GLK zich moeilijk laat combineren met haar huidige functie in Frankfurt. Zij zal per 1 januari 2024 vertrekken.

Per 31 december 2022 is de samenstelling als volgt :

- Mevr. Mr. E.C.J. Boerboom, lid, tevens vice-voorzitter en lid remuneratiecommissie
- Mevr. M. Doornekamp , lid, tevens lid en voorzitter Financiële Audit Commissie (FAC)
- Mevr. Drs. P.E. Hielkema EMLE, lid, tevens lid Financiële Audit Commissie (FAC)
- De heer drs. R.J.J. Stevens, lid
- Mevr. M.A.J. van der Tas, voorzitter tevens lid remuneratiecommissie
- De heer mr. F.L.V.P.L. Tierolff, lid

(Neven)-functies leden RvT

- **M.A.J. (Marja) van der Tas (voorzitter)**
Venoot Task4You, Lid Algemeen Bestuur Waterschap Vallei en Veluwe, Plv.vz commissie Milieueffectrapportage, Plv .vz .Ecologische Autoriteit, lid Raad van Commissarissen Kuiper Compagnons, lid adviescommissie Nationale Parken (min. LNV), vz. Bosch van Rosenthalstichting, lid Raad van Advies Stichting Natuurvolgend Bosbeheer en voorzitter jury Groene Icoonprojecten (provincie Gelderland).
- **Mr. E.C.J. (Elsbeth) Boerboom MBA (vice-voorzitter)**
Bestuurder beleggingsportefeuille in onroerend goed, partner Future Flow organisatieadvies en coaching, bestuurslid Deventer Binnenstadsmanagement, lid RvC van de NV Centrumgarage Deventer.
- **M. (Mariette) Doornekamp (lid Financiële Audit Commissie)**
CEO Deeptech Equity NL, voorzitter Raad van Commissarissen GGN Holding, Bestuurder Stichting DHV Haskoning, bestuurder Stichting Aandelen Remeha, lid Raad van Advies Stichting Administratiekantoor Damen, lid Raad van Advies Sustainability Board ABN Amro MeesPierson, voorzitter bestuur Eumedion, lid Raad van Toezicht Amsterdam Sinfonietta.
- **Drs. P.E. (Petra) Hielkema EMLE (lid Financiële Audit Commissie)**
Voorzitter van de Europese Verzekerings- en Pensioen Autoriteit (EIOPA) in Frankfurt, lid van de Advisory Board of the International Center for Insurance Regulation (ICIR) at the Goethe University in Frankfurt, lid Advisory Board of the Florence School of Banking and Finance which is part of the European University Institute in Florence.
- **Drs. R. (Ron) Stevens**
Voorzitter Amistad Nijmegen Masaya, Commissaris Stichting Cultuur Zonder grenzen, Voorzitter Stichting Stut, Lid Raad van Toezicht Neos, voorzitter energietoeristische Wind- en zonnepark Nijmegen (WPN).
- **Mr. F.L.V.P.L. (Frank) Tierolff**
Voorzitter Raad van Bestuur Kadaster Nederland en bestuurder van de Kadasters op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, lid Executive Committee Europe on Global Geospatial Information Management of the United Nations.

Integriteit

Op basis van de CBF-richtlijnen hanteert de organisatie voor de RvT de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring bestuurders en toezichthouders' voor nieuwe leden vanaf 2020. Voor de Raad van Advies, Beheer Advies Commissie en de Vermogens Beheer Commissie gebruikt de organisatie op eigen initiatief de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring leden Raad van Advies, Beheer Advies Commissie en Vermogens Beheer Commissie' voor nieuwe leden vanaf 2020. Vanwege de transparantie worden de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de RvT op de website van GLK vermeld.

16 mei 2023

M.A.J. van der Tas, voorzitter Raad van Toezicht

Verkort verslag Raad van Advies

Werkzaamheden

De Raad van Advies (RvA) heeft tot doel het gevraagd en ongevraagd adviseren van de directie, vooral op het gebied van strategie, (meerjaren-)beleid en relevante ontwikkelingen in de samenleving. Dat kan de Raad als geheel doen maar ook de individuele leden van de Raad kunnen dat doen. Onderwerpen worden soms door een kleine groep voorbereid ter bespreking.

De RvA kwam drie keer bijeen: 31 maart (Landgoed Hoevelaken), 23 juni (Huis Verwolde) en 24 november (Huis Brakel).

Besproken onderwerpen

- Educatiebeleid
- Stikstof dossier
- Pilot Staverden
- Landschapsinclusieve Landbouw
- Diversiteit en inclusie
- Gelders Programma Landelijk Gebied (GPLG)
- Provinciale verkiezingen 2023
- Energietransitie

Bezochte locaties

(Terrein)Bezoeken werden gebracht aan Landgoed Hoevelaken, Huis Verwolde en Huis Brakel met omliggende tuin én park.

Samenstelling van de Raad van Advies

In 2022 traden geen nieuwe leden toe tot de Raad.

Eind 2022 waren de leden van de Raad:

- **ir. A. (Annette) Augustijn**
Opgeleid in de tuin- en landschapsarchitectuur (Wageningen), voorheen directeur bij Rijkswaterstaat, o.a. in Gelderland, oud-bestuurder van het Waterschap Watermuseum, Stichting Natuur en Milieu en vz. Gelderse Natuur en Milieufederatie. Thans o.a. voorzitter van het Dutch Marine Energy Center.
- **C.H. (Kees) van Baak**
Voormalig docent aardrijkskunde en inspecteur van het onderwijs, voormalig lid Provinciale Staten van Gelderland, voormalig lid gemeenteraad in Nijkerk, voorzitter Raad van Toezicht Stichting Rijdende School, voorzitter Stichting Stoomgemaal Arkemheen, secretaris Stichting Weeshuis Nijkerk.
- **dr. W. (Willem) Bijleveld**
Sterrenkundige, voormalig directeur Nederlands Openluchtmuseum, o.a. voorzitter Helene Kröller-Müller Fonds, vice-voorzitter Raad van Toezicht Museon/Omniversum, voorzitter Veluwe Alliantie en lid Raad van Toezicht Mondriaan Fonds.
- **mr. M.L. (Mike) Dijkstra Taurel**
Directeur Globbrands, jurist Intellectueel Eigendom, Merk- en Naamgeving-strateeg, Boardroom Consultant bij vele Nederlandse en internationale bedrijven.
- **ing. R.J.M. (Rob) Franken**
Hoofd adviesgroep Water Management bij ingenieursbureau Royal HaskoningDHV.

- **P.A.G. (Patrick) Jansen**
Wagenings bosbouwkundig ingenieur, directeur-eigenaar Bosmeester en Track & Trails, oud-directeur Stichting Probos.
- **A.C.M. (Lidy) Klein Holkenborg**
Zelfstandig projectmanager en teamcoach, voorzitter raad van advies Stichting IJssellandschap, Lid raad van aanbeveling stichting Stoomhoutzagerij Wilpsche Dijk, voormalig voorzitter stichting Behoud Dorpskerk Wilp en Jonge Meesters Wilp.
- **drs. A.H. (Ankie) van de Kruijs**
Historicus, manager Advies en Ondersteuning bij Talis.
- **barones E.A.C. (Emily) van Lynden**
Student Facilitair Management Hogeschool Arnhem en Nijmegen.
- **W.F. (Wouter) van Maanen**
Geschiedkundige, vermogensbeheerder / relatiemanager bij Triodos Investment Management.
- **mr. H.F. (Hilal) Mauer-Dogan**
Advocaat aanbestedingsrecht en bouwrecht bij Dirkzwager legal & tax.
- **drs.ir. J.A. (Judith) Slagt**
Natuurbeheerder, werkzaam bij ARK Natuurontwikkeling en promovendus aan Wageningen universiteit op het onderwerp 'Rewilding Dutch forests'.
- **mr. H. (Harm) van Veldhuizen**
Media- en communicatie expert, Sales- en Marketingmanager bij Deventrade.
- **prof.dr. T.H.G. (Dolly) Verhoeven**
Historica, eigenaar projectbureau Storia, bijzonder Hoogleraar Gelderse geschiedenis aan de Radboud Universiteit.
- **drs. R.J. (Reinder) van der Wal**
Voormalig ambtenaar Ministerie LNV en accountmanager Dienst Landelijk Gebied.
- **drs. G.J.H.G. (Sjors) Willems**
Plattelandsgeograaf, secretaris Provinciale Raad van de Leefomgeving Noord-Brabant / strategisch beleidsadviseur BrabantAdvies.

Integriteit

Voor de Raad van Advies gebruikt de organisatie op eigen initiatief de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring leden Raad van Advies' voor nieuwe leden vanaf 2020. Vanwege de transparantie worden de hoofd- en nevenfuncties van de Raad van Advies op de website van GLK vermeld.

Verkort verslag Beheer Advies Commissie

Werkzaamheden

De Beheer Advies Commissie (BAC) adviseert de directie gevraagd en ongevraagd over beleidsnota's, beheervisies, evaluaties en ingrijpende projecten en restauraties. Daarnaast biedt de commissie toegang tot een omvangrijk wetenschappelijk netwerk en levert zij informatie over onderzoek en publicaties die voor het werk van GLK relevant kunnen zijn. De commissie komt daartoe jaarlijks een aantal malen in vergadering bijeen; aan deze bijeenkomsten is, meestal ook een terreinbezoek gekoppeld. Over meer specialistische zaken is er ook bilateraal contact tussen de individuele leden en GLK.

De BAC kwam driemaal bijeen: 1 februari (digitaal in verband met Covid-19), 12 mei (kasteel Rosendaal) en 29 november (landgoed Hoevelaken).

Besproken onderwerpen

- Uitwerking beheervisies op onderdeel Landschap
- Monitoring programma in relatie tot beheer
- Coalitie akkoord/regeer akkoord in relatie tot landbouw, klimaat en natuur
- Educatiebeleid
- Bosreservatie, monitoringprogramma ten opzichte van het landelijk programma en het eventueel monitoren van specifieke korstmossen
- Gedragscodes Bos- en Natuurbeheer
- Pilot Staverden
- Beoordeling kwaliteit natuurterreinen.

Bezochte locaties

(Terrein)Bezoeken werden gebracht aan park en tuin herstel kasteel Rosendaal en de Torckschool en het Landgoed Hoevelaken.

Samenstelling van de Beheer Advies Commissie

Tijdens de juni vergadering is afscheid genomen van Luuk Keunen.

Eind 2022 waren de leden van de Commissie:

- **dr. ir. R.J. (Rienk-Jan) Bijlsma**, onderzoeker bij Wageningen University & Research met werkveld vegetatie-ontwikkeling, hersteleecologie en historische ecologie. Lid van het OBN-deskundigenteam Droog zandlandschap. Contactpersoon voor het Nationaal Bosreservatenprogramma. Nauw betrokken bij de implementatie van de habitatrichtlijn en de rapportage van Natura 2000 habitattypen.
- **dr. K.J. (Kees) Canters**, bioloog/milieukundige, o.a. onderzoek naar nevenwerking bestrijdingsmiddelen, natuureffecten wegen & verkeer, mitigatie & compensatie natuurschade, groene planvorming, duurzaam bouwen, zoogdier deskundige, oud-lid Commissie M.E.R., oud-secretaris Zoogdierverseniging.
- **prof. dr. J.B.H. (Johan) de Haan**, Senior conservator Paleis Het Loo, voorheen bijzonder hoogleraar toegepaste kunsten en kunstnijverheid aan de Radboud Universiteit Nijmegen en adviseur Monumenten bij het Atelier Rijksbouwmeester Den Haag.
- **drs. R.H.M. (Ronald) van Immerseel**, historicus/ groen erfgoed specialist, directeur Stichting In Arcadië, auteur landelijke richtlijnen Tuinhistorisch onderzoek (2012), lid van diverse besturen op het gebied van buitenplaatsen en kastelen.

- **prof. dr. J.G.M. (Jan) Roelofs**, nu gastmedewerker aan de Radboud Universiteit Nijmegen, wetenschappelijk adviseur bij onderzoekcentrum B-ware, gastmedewerker afdeling Aquatische Ecologie en Milieubiologie, leeropdracht Biogeochemie van Wetlands, lid Wetenschappelijke advies commissie van Natuurmonumenten, Beheer Advies Commissie Limburgs Landschap, POP 3 commissie Provincie Noord Brabant, Beheer commissie Volgermeer gemeente Amsterdam.
- **ing. A.J. (Ton) Roelofs**, Bouwkundig en Civiel ingenieur, eigenaar/directeur adviesbureau TRBouwadvies.
- **prof. dr. G.R. (Geert) de Snoo**, Directeur Nederlands Instituut voor Ecologie, hoogleraar Conservation Biology, Universiteit Leiden.
- **ing. J.G. (Jan) Streefkerk**, hydroloog, oud werknemer bij Staatsbosbeheer en projectleider en adviseur voor National Parks and Wildlife Services in Ierland. Betrokken bij beleid, onderzoek en beheer voor natte bos- en natuurterreinen in binnen- en buitenland over de periode 1974 – 2014.
- **prof. dr. K.V. (Karlè) Sýkora** (voorzitter), emeritus-hoogleraar Ecologische Inrichting en beheer van Infrastructuur aan de Universiteit Wageningen, leerstoelgroep Natuurbeheer en Plantenecologie.
- **dr. N.W. (Nico) Willemse**, kwartair geoloog/ archeoloog, specialisatie relatie landschapsdynamiek, natuurontwikkeling en archeologie. Teamleider 'bureau en beleid' bij RAAP Archeologisch Adviesbureau en werkzaam als senior-onderzoeker Fysische Geografie en Archeologie.

Integriteit

Voor de Beheer Advies Commissie gebruikt de organisatie op eigen initiatief de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring leden Beheer Advies Commissie' voor nieuwe leden vanaf 2020. Vanwege de transparantie worden de hoofd- en nevenfuncties van de Beheer Advies Commissie op de website van GLK vermeld.

Balans per 31 december 2022

Na verwerking voorstel resultaatverdeling

	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa	664.450	1.214.450
Effecten	6.089.950	7.561.550
Liquide middelen	1.160.400	599.050
	<u>7.914.800</u>	<u>9.375.050</u>
Totaal	<u>7.914.800</u>	<u>9.375.050</u>
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
- reserves		
• continuïteitsreserve	50.200	903.250
• bestemmingsreserve	770.200	1.402.950
	<u>820.400</u>	<u>2.306.200</u>
- fondsen		
• bestemmingsfondsen	4.385.000	4.462.300
	<u>5.205.400</u>	<u>6.768.500</u>
Voorzieningen	350.400	459.450
Kortlopende schulden	2.359.000	2.147.100
Totaal	<u>7.914.800</u>	<u>9.375.050</u>

Staat van baten en lasten over 2022

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN			
Baten van particulieren	480.550	555.900	492.150
Baten van bedrijven	28.950	30.000	29.750
Baten van subsidies van overheden	1.520.050	1.776.700	1.594.100
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	540.750	295.000	162.550
Baten van andere organisaties zonder winststreven	79.650	116.000	118.000
Som van de geworven baten	2.649.950	2.773.600	2.396.550
Baten als tegenprestatie voor levering van: producten en/of diensten	2.439.450	2.458.500	1.850.550
Overige baten	71.200	8.250	60.300
Som van de baten	5.160.600	5.240.350	4.307.400
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Behoud en beheer bezittingen	4.542.050	4.671.600	3.844.600
Voorlichting en educatie	649.500	456.350	454.750
	5.191.550	5.127.950	4.299.350
Wervingskosten	133.800	132.000	124.400
Kosten beheer en administratie	360.000	358.400	357.300
Som van de lasten	5.685.350	5.618.350	4.781.050
Saldo voor financiële baten en lasten	-524.750	-378.000	-473.650
Saldo financiële baten en lasten	-1.038.350	203.000	679.100
Saldo van baten en lasten	-1.563.100	-175.000	205.450
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	-853.050	-152.000	153.050
Bestemmingsreserves	-632.750	-	60.350
Bestemmingsfondsen	-77.300	-23.000	-7.950
	-1.563.100	-175.000	205.450

Kasstroomoverzicht (opgesteld volgens de indirecte methode)

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	-1.563.100	205.450
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	-	2.400
Ongerealiseerde koersverschillen effecten	1.122.500	-342.800
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie kortlopende vorderingen	550.050	-325.900
Mutatie kortlopende schulden	211.900	-240.850
Mutatie in het werkkapitaal	<u>761.950</u>	<u>-566.750</u>
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	321.350	-701.700
Mutatie voorziening onderhoud kastelen	<u>-109.050</u>	<u>50.150</u>
Mutatie in voorzieningen	<u>-109.050</u>	<u>50.150</u>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	212.300	-651.550
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Aan- en verkoop van effecten	<u>349.050</u>	<u>422.000</u>
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	349.050	422.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossingen langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Netto kasstroom	<u>561.350</u>	<u>-229.550</u>
Liquide middelen begin boekjaar	599.050	828.600
Liquide middelen einde boekjaar	<u>1.160.400</u>	<u>599.050</u>
Toename liquide middelen	<u>561.350</u>	<u>-229.550</u>

Toelichting op de jaarrekening 2022

Algemeen

Doelstelling van de Stichting

De Stichting heeft ten doel de in de provincie Gelderland aanwezige kastelen, kasteelruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen, opstallen en erven te behoeden voor verval en ondergang en bij te dragen aan het behoud van de hierin besloten kunsthistorische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden alsmede voorlichting en educatie omtrent het bovenstaande.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de gewijzigde Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende organisaties (RJ 650).

Sinds 2004 zijn de stichtingen Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen en de Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen samengevoegd tot een gezamenlijke werkorganisatie Geldersch Landschap en Kasteelen. In 2008 is daaraan toegevoegd de Stichting Vrienden van Kastelen. Er is sprake van een Raad van Toezichtmodel. Om deze reden is sprake van een gecombineerde jaarrekening. De stichtingen maken deel uit van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap. Op 30 juli 2021 is Stichting Vrienden van Kastelen overgedragen en per deze datum maakt de Stichting Vrienden van Kastelen geen deel meer uit van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap. De gecombineerde jaarrekening ligt ter inzage ten kantore van Stichting Het Geldersch Landschap.

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen is statutair en feitelijk gevestigd op de Zypendaalseweg 44 te Arnhem, KvK-nummer 41047558.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Alle bedragen in deze jaarrekening, voorzover niet anders vermeld, luiden in euro's,

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa betreft activa benodigd voor de bedrijfsvoering. Aanschaffingen, die bedoeld zijn om de werkzaamheden van de Stichting duurzaam te dienen en die een bijdrage leveren aan het genereren van opbrengsten of het beperken van toekomstige kosten, worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van de economische en/of technische levensduur.

Verwervingen die in het kader van de doelstelling van de Stichting plaatsvinden en waarmee derhalve niet het duurzaam genereren van opbrengsten wordt beoogd worden niet gewaardeerd maar direct ten laste van de staat van baten en lasten afgeboekt. Eventuele uit het beheer van deze verwervingen voortvloeiende opbrengsten hebben géén causale relatie met de redenen voor

aanschaffing en zijn niet voldoende om de totale aan het beheer verbonden kosten te dekken. Voor deze verwervingen bestaat in principe geen voornemen tot vervreemding en/of vervanging op korte of lange termijn, waardoor de (economische) levensduur van de betreffende verwervingen in principe onbeperkt is. Hiermee vervalt de noodzaak tot afschrijving over de geschatte levensduur en is de opbrengstwaarde niet relevant voor de bepaling van het vermogen van de Stichting. De museale collectie en inrichting worden derhalve niet geactiveerd.

Voor groot onderhoud aan de gebouwen is een voorziening "Voorziening onderhoud kastelen" gevormd.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden aangewend voor de doelstelling en worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een eventueel noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid. De te verwachten maar nog niet ontvangen erfstellingen en legaten zijn vastgesteld aan de hand van berichtgevingen waaruit de omvang voldoende betrouwbaar kan worden geacht.

Effecten

Effecten worden aangewend voor de doelstelling en betreffen voor langere termijn aangehouden vastgelegde liquiditeiten. De effecten worden beschouwd als financiële instrumenten die behoren tot de handelsportefeuille. Ten behoeve van het vermogensbeheer wordt gebruik gemaakt van een vermogensbeheerder waarmee een all-in fee is overeengekomen. De all-in fee is inclusief transactiekosten en wordt via de Staat van Baten verantwoord. Zowel obligaties als aandelen in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurswaarde (reële waarde). De gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten uit vastgelegde liquiditeiten, voor zover betrekking hebbend op ter beurze genoteerde effecten, worden ten gunste of ten laste van de Staat van Baten en Lasten verantwoord.

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op actuele waarde waarbij alle waardewijzigingen in de Staat van Baten en Lasten worden verantwoord, tenzij hedge accounting wordt toegepast ter afdekking van de variabiliteit van toekomstige kasstromen die effect hebben op de Staat van Baten en Lasten (kasstroomhedge). Kasstroomhedge accounting wordt echter niet toegepast door de stichting.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De stichting heeft geen derivaten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden aangewend voor de doelstelling en worden gewaardeerd op de nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijke) sterk tegenvallende opbrengsten.

Bestemmingsreserves

Dit betreft delen van het eigen vermogen van de Stichting waaraan door de directie van de Stichting voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending. Aanwending van de

bestemmingsreserves alsmede toevoegingen aan bestemmingsreserves worden via de resultaatverdeling verwerkt.

Bestemmingsfondsen

Dit betreft delen van het eigen vermogen van de Stichting waaraan door derden voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending. Aanwending van de bestemmingsfondsen alsmede toevoegingen aan bestemmingsfondsen worden via de resultaatverdeling verwerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden tegen nominale waarde berekend en worden opgenomen voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

BTW

De stichting voert (deels) btw-belaste prestaties uit zoals belaste verhuringen van gebouwen, verkoop van artikelen en museale openstelling. Voor deze prestaties moet BTW worden afgedragen. De stichting mag de BTW op deze belaste prestaties (deels) in vooraftrek nemen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De bepaling van het resultaat hangt daarnaast ten nauwste samen met de waardering van activa en passiva. Daarbij worden de volgende specifieke grondslagen voor de Staat van baten en lasten in aanmerking genomen:

- Onder baten van subsidies van overheden worden bijdragen verstaan die zijn verstrekt ter aanwending binnen de doelstelling van de Stichting. De baten worden verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de subsidievoorwaarde. Indien niet (volledig) aan de subsidievoorwaarden wordt voldaan, kan er sprake zijn van een terugbetalingsverplichting.
- Onder baten uit bezitsbeheer worden baten verstaan die gezien hun aard een rechtstreekse relatie hebben met opbrengsten die voortvloeien uit het op een bepaalde wijze beheren van bezittingen van de Stichting.
- Onder giften worden van derden verkregen middelen verstaan welke door de Stichting om niet zijn verkregen en die een incidenteel karakter hebben. Indien aanwending van de verkregen middelen gebonden is aan nadere voorwaarden, wordt in de balans een bestemmingsfonds opgenomen ter hoogte van het uit deze voorwaarden voortvloeiende bedrag.
- Baten uit erfstellingen en legaten worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Dit is het geval als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Erfstellingen en legaten met een bijzondere bestemming worden door middel van de resultaatbestemming verantwoord onder de bestemmingsfondsen.

Toerekening van de kosten

Alle kosten met betrekking tot ons bezit: verwervingen, projectkosten (met uitzondering van de projectkosten die betrekking hebben op voorlichting en educatie en fondsenwerving), lasten bezitsbeheer, bijdragen externe organisaties (met uitzondering van de bijdrage aan de LandschappenNL) en externe kosten worden toegerekend aan behoud en beheer bezittingen. Dit geldt ook voor de kosten voor de planning, uitvoering en evaluatie van het bezit.

Externe communicatie, folders en wandelkaarten, evenementen, educatief excursieprogramma, website, jaarverslag en overige communicatiekosten worden evenredig verantwoord onder voorlichting en educatie en eigen fondsenwerving. Kosten binding donateurs en bedrijfsrelaties vallen voor 75% onder voorlichting en educatie en voor 25% onder eigen fondsenwerving. Werving donateurs en bedrijfsrelaties vallen in zijn geheel onder de eigen fondsenwerving.

Onder de kosten beheer en administratie vallen: huisvestingskosten kantoor, kantoorkosten (58% van de doorbelaste automatiseringskosten wordt verantwoord onder behoud en beheer bezittingen / 42% van de porti- en telefoonkosten wordt verantwoord onder behoud en beheer bezittingen en 5% onder voorlichting en educatie) en algemene kosten (accountantskosten en juridische kosten die betrekking hebben op ons bezit worden verantwoord onder behoud en beheer bezittingen).

Bij de personeelskosten is voor iedere medewerker een toerekening gemaakt op basis van de werkzaamheden. In het algemeen geldt dat alle terreinmedewerkers, bouwkundige medewerkers, rentmeester, medewerkers afdeling Landschap en Kastelen onder behoud en beheer zijn verantwoord. Medewerkers afdeling Communicatie worden voor 75% toegerekend aan voorlichting en educatie en voor 25% aan eigen fondsenwerving. De medewerkers van de afdeling Bedrijfsvoering, Personeel & Organisatie, Financiën & Controlling zijn onder de kosten beheer en administratie verantwoord. Gezien de aard van de werkzaamheden vallen een aantal medewerkers percentueel onder meerdere categorieën.

Aanpassing vergelijkende cijfers

In het boekjaar is de kostentoerekening van de automatiseringskosten en porti- en telefoonkosten gewijzigd. Voor de kostentoerekening wordt nu dezelfde systematiek toegepast die Stichting Het Geldersch Landschap hanteert. Dit betekent een verschuiving van de kantoorkosten vanuit de kosten beheer en administratie (-/- € 53.150) naar de Overige kosten bezittingen (+/+ € 51.200) en de kosten Voorlichting en educatie (+/+ € 1.950).

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De ontvangen en betaalde dividenden en interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

ACTIVA

Materiële vaste activa

De gebouwen die de Stichting bezit zijn verzekerd voor een herbouwwaarde van € 196.906.864, gebaseerd op een jaarlijkse inventarisatie en waardebepaling. De inventarissen zijn verzekerd voor een bedrag van € 191.460.

De actuele waarde van het onroerend goed van de Stichting is gezien de beperkingen van de mogelijkheid tot vervreemding niet relevant (zie de grondslagen voor de waardering van activa en passiva op pagina 23). De kunstvoorwerpen, antiquiteiten etc. zijn verzekerd voor een waarde van € 12.076.327. Ook deze worden niet geactiveerd (zie pagina 24).

Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2022	31 december 2021
Debiteuren	77.000	160.700
Externe (project)financiering	27.500	50.000
Omzetbelasting	52.650	148.850
Rekening-courant met gelieerde stichting	285.550	493.450
Overige vorderingen	221.750	361.450
	<u>664.450</u>	<u>1.214.450</u>

Alle onder vlottende activa opgenomen vorderingen hebben in principe een looptijd van korter dan één jaar.

Debiteuren

	31 december 2022	31 december 2021
Te vorderen inzake levering van goederen en diensten	213.700	319.750
Af: Voorziening voor oninbaarheid (gebaseerd op een individuele beoordeling)	-136.700	-159.050
	<u>77.000</u>	<u>160.700</u>

Externe (project)financiering

	31 december 2022	31 december 2021
Prins Bernhard Cultuurfonds	27.500	27.500
Overige	-	22.500
	<u>27.500</u>	<u>50.000</u>

Omzetbelasting

	31 december 2022	31 december 2021
Aangifte omzetbelasting 4e kw	49.550	148.650
Suppletie omzetbelasting 2021	-	200
Suppletie omzetbelasting 2022	3.100	-
	<u>52.650</u>	<u>148.850</u>

Rekening-courant met gelieerde stichting

	31 december 2022	31 december 2021
Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen	285.550	493.450

Tussen de stichtingen worden regelmatig verschuldigde bedragen verrekend. De balansdatum betreft slechts een momentopname.

Overige vorderingen

	31 december 2022	31 december 2021
Te ontvangen rente bank, rekening-courant	1.450	-
Te ontvangen rente obligaties	11.900	15.400
Te ontvangen giften en nalatenschappen	6.000	-
Nog te factureren huren	23.650	46.600
Te ontvangen onderhoudssubsidie	-	208.400
Te ontvangen energie- en waterschapslasten	63.300	29.500
Te ontvangen opbrengst vakantiewoning	32.950	37.450
Te ontvangen Museumjaarkaart	65.300	9.500
Overige	17.200	14.600
	<u>221.750</u>	<u>361.450</u>

Effecten

	31 december 2022	31 december 2021
Aandelen	2.337.800	3.024.950
Obligaties		
-obligatiefondsen	2.116.750	2.437.450
-overige	1.635.400	2.099.150
	<u>3.752.150</u>	<u>4.536.600</u>
	<u>6.089.950</u>	<u>7.561.550</u>

Het beheer van de beleggingsportefeuille is uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Primair doel is het waarborgen van de continuïteit van de stichting op middellange en lange termijn. Als secundaire doelstelling is bepaald dat het vermogen in reële termen in stand dient te worden gehouden. Het beleggingsbeleid is uitgedrukt in het risicoprofiel. Het risicoprofiel is defensief. De stichting belegt de portefeuille op duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze.

Dit betreft op korte tot middellange termijn te realiseren middelen.

Aandelen

De verkrijgingprijs van de aandelen per 31-12-2022 bedraagt € 1.930.600.

De waarde van de ter beurse genoteerde aandelen per 31-12-2022 bedraagt € 2.337.800.

Obligaties

De verkrijgingprijs van de obligatiefondsen per 31-12-2022 bedraagt € 2.353.350.

De beurswaarde van de obligatiefondsen per 31-12-2022 bedraagt € 2.116.750.

De obligatiefondsen hebben geen nominale waarde.

De overige obligaties hebben een looptijd van 1-6 jaar.

De verkrijgingprijs van de overige obligaties per 31-12-2022 bedraagt € 1.856.950.

De beurswaarde van de overige obligaties per 31-12-2022 bedraagt € 1.635.400.

De nominale waarde van de overige obligaties per 31-12-2022 bedraagt € 1.709.850.

Een specificatie van de beleggingen is opgenomen op de overzicht beleggingen (bijlage 1).

Liquide middelen

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2022	31 december 2021
Kas	22.200	19.050
Bank	1.138.200	580.000
	<hr/>	<hr/>
	1.160.400	599.050

Dit betreft kas- en banksaldi welke alle ter vrije beschikking van de Stichting staan.

PASSIVA

Reserves

	31 december 2022	31 december 2021
Continuïteitsreserve	50.200	903.250
Bestemmingsreserves	770.200	1.402.950
	820.400	2.306.200

Continuïteitsreserve

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

	31 december 2022	31 december 2021
Stand per 1 januari	903.250	750.200
Mutatie boekjaar	-853.050	153.050
Stand per 31 december	50.200	903.250

De continuïteitsreserve is gevormd conform de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen en is bestemd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichtingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Onder kosten van de werkorganisatie verstaan wij de personeelskosten, huisvestingskosten, wervingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen. De reserve mag conform boven- genoemde richtlijn maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie zijn (€ 12 miljoen). De hoogte van de continuïteitsreserve is voor de Geldersche Kasteelen bepaald op € 1 miljoen.

Het beleid inzake hoogte en samenstelling van het vermogen is eind 2015 geactualiseerd voor de periode 2016-2025. Hiermee voldoet de Stichting aan de eisen van Goede Doelen Nederland.

Bestemmingsreserves

	31 december 2022	31 december 2021
Reserve collectie	71.400	74.400
Reserve groot onderhoud gebouwen en terreinen	698.800	1.328.550
Stand per 31 december	770.200	1.402.950

Reserve collectie

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

	2022	2021
Stand per 1 januari	74.400	84.050
Toevoeging boekjaar	-	6.200
Onttrekking boekjaar	-3.000	-15.850
Stand per 31 december	71.400	74.400

De bestemmingsreserve is gevormd uit de opbrengst van ontvangen objecten uit nalatenschappen en schenkingen die niet binnen het collectiebeleid van de Stichting passen. Vanuit deze reserve wordt collectie verworven of gerestaureerd. De onttrekking betreft de aankoop van portretten.

Groot onderhoud gebouwen en terreinen

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

	2022	2021
Stand per 1 januari	1.328.550	1.258.550
Toevoeging boekjaar	-	70.000
Onttrekking boekjaar	-629.750	-
Stand per 31 december	698.800	1.328.550

De bestemmingsreserve is gevormd ten behoeve van de financiering van ons eigen aandeel van groot onderhoud, restauraties en projecten. De onttrekking betreft het herstel van koetshuis Staverden, huis en entree Brakel en museale ruimten van huis Zypendaal.

Fondsen

Bestemmingsfondsen

De volgende bestemmingsfondsen zijn door derden bepaald:

	31 december 2022	31 december 2021
Tenkink Antink	452.000	522.400
Fonds historische huizen inclusief parken	15.250	20.000
Van Bruggen Drabbe Fonds	3.869.600	3.871.750
Terrassentuin Landgoed Warnsborn	48.150	48.150
	4.385.000	4.462.300

Tenkink Antink

	2022	2021
Kapitaal	281.650	281.650
Trekkingsrechten	240.750	199.350
Stand per 1 januari	522.400	481.000
Mutatie boekjaar (rendement beleggingen)	-70.400	41.400
Stand per 31 december	452.000	522.400

Met betrekking tot dit bestemmingsfonds, dat is ontstaan krachtens testament d.d. 1985 van de heer J.C. Tenkink, geldt dat het fonds de naam Tenkink Antink moet blijven dragen, dat het kapitaal in stand moet worden gehouden en dat het doel is, vanuit de revenuen bij te dragen, aan het behoud van en de zorg voor in landschappelijk, natuurwetenschappelijk en cultuurhistorisch opzicht belangrijke terreinen in de gelderse Achterhoek, met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die bedoeld in de Monumentenwet. De reeds gevormde trekkingsrechten zijn beschikbaar voor genoemde projecten en bedragen thans € 170.350.

Fonds historische huizen inclusief parken

	2022	2021
Stand per 1 januari	20.000	20.000
Onttrekking boekjaar	-4.750	-
Stand per 31 december	15.250	20.000

In het testament van wijlen de heer Verwer is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor de instandhouding van historische huizen en bijbehorende parken en tuinen. De onttrekking betreft de restauratie van de eetkamer van kasteel Rosendael.

Van Bruggen Drabbe Fonds

	2022	2021
Stand per 1 januari	3.871.750	3.921.100
Onttrekking boekjaar	-2.150	-49.350
Stand per 31 december	3.869.600	3.871.750

In het testament van de heren van Bruggen en Drabbe is opgenomen dat de erfenis moet worden bestemd voor de financiering van het onderhoud, een restauratie of renovatie van het kasteel Wijenburg met de daarbij behorende grond. In het boekjaar zijn onderhoudskosten aan het kasteel onttrokken aan het bestemmingsfonds.

Terrassentuin Landgoed Warnsborn

	2022	2021
Stand per 1 januari	48.150	48.150
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	48.150	48.150

In het testament van wijlen mevrouw Fleurbaaij is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor de terrassentuin van Landgoed Warnsborn.

Vorzieningen

Voorziening onderhoud kastelen

	2022	2021
Stand per 1 januari	459.450	409.300
Toevoeging boekjaar	600.000	600.000
Onttrekking boekjaar	-709.050	-549.850
Stand per 31 december	350.400	459.450

Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen, gebaseerd op het systeem Programmatisch Onderhoud Gebouwen. In dit systeem is over 10 jaar een indexering opgenomen hetgeen onder meer betekent dat in de eerdere jaren een bedrag in de voorziening dient te blijven ten behoeve van reeds voorziene prijsstijgingen.

Kortlopende schulden

Alle onder kortlopende schulden opgenomen bedragen hebben een looptijd korter dan één jaar, met uitzondering van waarborgsommen, verantwoord onder de overige schulden, die vervallen bij beëindiging van het (huur)contract.

	31 december 2022	31 december 2021
Vooruitontvangen bedragen	97.350	46.700
Schulden aan leveranciers	579.900	596.750
Rekening-courant met gelieerde stichting	1.009.000	1.048.650
Overige schulden	416.450	142.750
Overlopende passiva	256.300	312.250
	2.359.000	2.147.100

Vooruitontvangen bedragen

Als volgt te specificeren:

	31 december 2022	31 december 2021
Vooruitontvangen begunstigersbijdragen	58.300	-
Vooruitontvangen huren	39.050	46.700
	97.350	46.700

Schulden aan leveranciers

	31 december 2022	31 december 2021
Stand per 31 december	579.900	596.750

Betreft schulden inzake geleverde goederen en diensten.

Rekening-courant met gelieerde stichting

	31 december 2022	31 december 2021
Stichting Het Geldersch Landschap	1.009.000	1.048.650

Tussen de stichtingen worden regelmatig verschuldigde bedragen verrekend. De balansdatum betreft slechts een momentopname.

Overige schulden

Hieronder zijn opgenomen:

	31 december 2022	31 december 2021
Uitgelote obligaties	8.200	8.200
Accountants- en administratiekosten	5.200	4.900
Bankkosten	5.550	6.800
Ontvangen waarborgsommen	91.650	49.650
Projectkosten	40.000	-
Onderhoud gebouwen	25.400	-
Terug te betalen onderhoudssubsidie	182.450	-
Exploitatie vakantiewoningen	37.200	37.700
Energie	-	16.100
Overige	20.800	19.400
	416.450	142.750

Overlopende passiva

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2022	31 december 2021
Vooruitontvangen projectbijdragen	244.400	290.850
Vooruitgefactureerde huren en pachten	11.900	21.400
	256.300	312.250

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Rechten uit hoofde van meerjarige subsidietoekenningen

- Provinciale ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen: jaarlijks ontvangt de Stichting een ondersteuningsbijdrage. Voor 2023 is een bedrag toegezegd van € 1.135.786.
- SIM rood: hierbij is sprake van meerdere 6-jarige beschikkingen die in aanvangstijd verschillen (2018-2022). Voor 2023 is een bedrag toegezegd van € 424.125.
- Overige ondersteuningsbijdragen projecten: de stichtingen heeft diverse toezeggingen ontvangen voor nog te realiseren projecten.
- De meeste subsidies zijn nog niet vastgesteld. Vaststelling vindt plaats op basis van de jaarrekening of nog in te dienen verantwoording. De looptijd van SIM-subsidies betreft 6 jaar. Vaststelling vindt plaats na indiening van de verantwoording na het einde van de looptijd en over de gehele periode.

Voorwaardelijke verplichtingen

- De Stichting heeft een erfpachtovereenkomst met de gemeente Scherpenzeel voor Huis Scherpenzeel van € 27.529 per jaar. Dit bedrag dient gedurende 13 jaren in gelijke termijnen te worden betaald (tot en met 2035). De bedragen worden ieder jaar geïndexeerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de cijfers van de jaarrekening 2022. De voortdurende oorlog in Oekraïne en de onrust op de financiële markten (o.a. financiële problemen banken in Verenigde Staten en Zwitserland) veroorzaken grote koersschommelingen in de beleggingsportefeuille tot op heden in 2023.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

BATEN

Baten van particulieren

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Begunstigers	391.450	395.900	398.600
Overige giften	64.550	50.000	34.500
Projectbijdragen	17.050	110.000	21.500
Nalatenschappen	7.500	-	37.550
Ontvangen in het boekjaar	480.550	555.900	492.150

Begunstigers

De mutaties in het totaal aantal begunstigers waren als volgt:

Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Aantal per 1 januari	48.423	48.000	48.135
Nieuwe begunstigers	2.479	1.000	4.453
	50.902	49.000	52.588
Afgemelde begunstigers	2.208	-	4.165
Aantal per 31 december	48.694	49.000	48.423

De bijdragen worden verdeeld over het Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen in een verhouding van 70/30. Het begunstigeraantal zit nog steeds in een stijgende lijn mede het resultaat van de lopende wervingscampagnes.

Nalatenschappen

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Legaten	-	-	5.000
Erfstellingen	7.500	-	32.550
Verantwoord in het boekjaar	7.500	-	37.550

Baten van bedrijven

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Bedrijfsvriendenkring	28.950	30.000	29.750

Het bedrag aan begrote giften uit de bedrijfsvriendenkring betreft gelijkelijk Het Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen.

Baten van subsidies van overheden

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
<i>Rijk</i>			
SIM	424.100	424.000	458.800
	<u>424.100</u>	<u>424.000</u>	<u>458.800</u>
<i>Provinciaal</i>			
Projectondersteuning	-	275.000	6.650
Ondersteuningsbijdrage boekjaar	1.095.250	1.077.000	1.076.950
	<u>1.095.250</u>	<u>1.352.000</u>	<u>1.083.600</u>
<i>Gemeente</i>			
Overige	700	700	51.700
	<u>700</u>	<u>700</u>	<u>51.700</u>
Totaal baten van subsidies van overheden	1.520.050	1.776.700	1.594.100

Het activiteitsniveau van de projecten wordt reeds gedurende de looptijd weergegeven.

Alle subsidie-inkomsten hebben een incidenteel karakter met uitzondering van de SIM en de provinciale ondersteuningsbijdrage welke een structureel karakter hebben.

Provinciale ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen: Provinciale staten hebben een bedrag van € 1.095.250 beschikbaar gesteld ten behoeve van de begroting 2022. Hier staan een aantal verplichtingen tegenover.

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Steunfondsprojecten	540.750	295.000	162.550

Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Van Ewijck Fonds	7.500	4.000	3.700
Prins Bernhard Cultuurfonds	12.650	-	5.600
Kickstart Cultuurfonds	15.850	-	93.150
Overige	43.650	112.000	15.550
Per saldo	79.650	116.000	118.000

Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Verkoop van artikelen	102.450	94.800	88.500
Baten bezitsbeheer	2.337.000	2.363.700	1.762.050
Verantwoord in het boekjaar	2.439.450	2.458.500	1.850.550

Verkoop van artikelen

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Netto-omzet	197.200	167.450	159.100
Kostprijs	-94.750	-72.650	-70.600
Brutowinst	102.450	94.800	88.500

Baten bezitsbeheer

Een specificatie van de baten en lasten uit bezitsbeheer is opgenomen op pagina 47.

Overige baten

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Begunstigerexcursie/dag	11.500	8.250	500
Schade-uitkeringen en -vergoedingen	25.400	-	29.700
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	22.350	-	-
Overige	11.950	-	30.100
Ontvangen in het boekjaar	71.200	8.250	60.300

LASTEN

Toelichting bestedingen

	Besteed aan doelstellingen		wervingskosten		Kosten beheer en administratie	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	Behoud en beheer bezittingen	Voorlichting en educatie	Eigen fondsen- werving	Subsidies				
Afdrachten aan verbonden organisaties	-					-		16.450
Diverse projectkosten	979.750	417.850	100			1.604.750	1.604.750	856.500
Uitbesteed werk	1.121.500					1.168.550	1.168.550	1.182.300
Communicatiekosten		113.500	65.000			178.500	181.850	159.100
Personeelskosten	1.682.850	116.050	38.700	30.000	231.250	2.098.850	1.987.100	1.890.750
Huisvestingskosten	160.550				18.550	179.100	226.750	200.700
Bijdragen externe organisaties	2.500					2.500	-	3.000
Kantoorkosten	131.300	2.100			75.850	209.250	222.350	203.850
Algemene kosten	6.700				32.400	39.100	40.000	39.450
Afschrijvingen	-				1.950	1.950	-	4.350
Vaste lasten (belasting en assurantie)	195.550					195.550	187.000	170.100
Overige lasten	261.350					261.350	-	54.500
	4.542.050	649.500	103.800	30.000	360.000	5.685.350	5.618.350	4.781.050

LASTEN

De verdeling van de Lasten naar bestemming geschiedt op bedrijfseconomische basis, waarbij rekening wordt gehouden met de besteding van tijd en middelen aan de onderdelen.

Besteed aan doelstellingen

Behoud en beheer bezittingen

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Lasten bezitsbeheer	3.160.450	3.166.500	3.037.600
Projectkosten bezittingen	979.750	1.359.750	602.550
Afdrachten aan verbonden organisaties	-	-	16.450
Overige kosten bezittingen	401.850	145.350	188.000
	4.542.050	4.671.600	3.844.600

Lasten bezitsbeheer

Een specificatie van de baten en lasten uit bezitsbeheer is opgenomen op pagina 47.

Projectkosten bezittingen

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Steunfondsprojecten	458.700	295.000	162.550
Overige projecten	939.000	1.309.750	693.950
	1.397.700	1.604.750	856.500
Voorlichting en educatie	-417.850	-245.000	-253.950
Kosten eigen fondsenwerving	-100	-	-
	979.750	1.359.750	602.550

Het activiteitsniveau van de projecten wordt reeds gedurende de looptijd weergegeven.

Afdrachten aan verbonden organisaties

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Geldersch Landschap (projectfinanciering)	-	-	16.450

Overige kosten bezittingen

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Bijdragen externe organisaties	2.500	-	3.000
Kantoorkosten	131.300	138.350	126.650
Algemene kosten	6.700	7.000	3.850
Overige lasten	261.350	-	54.500
	401.850	145.350	188.000

Overige lasten

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	-	37.600
Correctie subsidie oude jaren	217.750	-	-
Overige	43.600	-	16.900
	261.350	-	54.500

Kostenpercentage bestedingen aan de doelstelling

Onderstaand is de verhouding van de totale kosten besteed aan de doelstelling in relatie met de totale baten procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Besteed aan doelstellingen	5.191.550	5.127.950	4.299.350
Totale baten	5.160.600	5.240.350	4.307.400
Kostenpercentage bestedingen	100,6%	97,9%	99,8%

Voorlichting en educatie

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Interne communicatie	-	750	-
Externe communicatie	28.350	21.900	27.000
Producten	2.950	3.750	4.100
Evenementen	500	3.000	500
Educatief excursieprogramma	700	2.250	150
Website	5.500	6.000	3.500
Donateurs - binding	71.750	68.600	57.900
Bedrijfsrelaties - binding	1.550	1.850	-
Jaarverslag	1.200	1.500	1.950
Overige	1.000	150	1.950
<i>Uitbesteed werk</i>	113.500	109.750	97.050
<i>Projectkosten</i>	417.850	245.000	253.950
<i>Personeelskosten</i>	116.050	99.750	101.800
<i>Kantoorkosten</i>	2.100	1.850	1.950
	649.500	456.350	454.750

Wervingskosten

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Kosten eigen fondsenwerving	103.800	105.350	96.000
Kosten verkrijging overheidsbijdragen	30.000	26.650	28.400
	133.800	132.000	124.400

Kostenpercentage fondsenwerving

Onderstaand is de verhouding van de wervingskosten in relatie met de som van de geworven baten procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Wervingskosten	133.800	132.000	124.400
Som van de geworven baten	2.649.950	2.773.600	2.396.550
Kostenpercentage fondsenwerving	5,0%	4,8%	5,2%

De wervingskosten mogen niet meer bedragen dan 25% van de baten uit eigen fondsenwerving.

Kosten eigen fondsenwerving

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Externe communicatie	28.350	21.900	27.000
Producten	2.950	3.750	4.100
Evenementen	500	3.000	500
Educatief excursieprogramma	700	2.250	150
Website	5.500	6.000	3.500
Donateurs - binding	23.900	22.900	19.300
Donateurs - werving	350	7.500	3.600
Bedrijfsrelaties - binding	500	650	-
Bedrijfsrelaties - werving	-	2.500	-
Jaarverslag	1.250	1.500	1.950
Overige	1.000	150	1.950
<i>Uitbesteed werk</i>	65.000	72.100	62.050
<i>Projectkosten</i>	100	-	-
<i>Personeelskosten</i>	38.700	33.250	33.950
	103.800	105.350	96.000

Kosten beheer en administratie

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
<i>Huisvestingskosten kantoor</i>	18.550	18.000	16.200
Automatiseringskosten	46.150	50.400	47.250
Archief- en opslagkosten	1.100	1.200	2.100
Kantoorbenodigdheden	6.200	9.000	5.500
Porti- en telefoonkosten	22.000	19.600	20.400
Afschrijving kantoorinventaris	1.950	1.950	1.950
Overige kantoorkosten	400	-	-
<i>Kantoorkosten</i>	77.800	82.150	77.200
Accountantskosten	10.350	10.000	9.800
Contributies en abonnementen	16.300	20.000	19.900
Overige algemene kosten	5.750	3.000	5.900
<i>Algemene kosten</i>	32.400	33.000	35.600
<i>Personele kosten</i>	231.250	225.250	228.300
	360.000	358.400	357.300

De accountantskosten bestaan volledig uit honoraria inzake de jaarrekeningcontrole.

In de personele kosten zitten alle medewerkers in de staf zoals Directie, Personeelszaken, Bedrijfsvoering en Financiële Zaken.

Kostenpercentage beheer en administratie

Onderstaand is de verhouding van de kosten van beheer en administratie in relatie met de bestedingen aan de doelstelling procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Kosten beheer en administratie	360.000	358.400	357.300
Besteed aan doelstellingen	5.191.550	5.127.950	4.299.350
Kostenpercentage beheer en administratie	6,9%	7,0%	8,3%

Het bestuur heeft bepaald dat maximaal 10% mag worden besteed aan de kosten van beheer en administratie van de eigen organisatie.

Saldo financiële baten en lasten

Deze post is als volgt te specificeren:

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Rentebaten	1.500	-	-
Couponrente en dividend	58.300	228.000	73.550
(On)gerealiseerde koersverschillen	-1.075.350	-	632.800
Overige	10.950	-	12.150
Bruto beleggingsresultaat	-1.004.600	228.000	718.500
Rente en kosten bank	-12.200	-1.000	-15.400
Beheer beleggingsportefeuille	-21.550	-24.000	-24.000
Netto beleggingsresultaat	-1.038.350	203.000	679.100

Resultaat uit bezitsbeheer **Werkelijk 2022**

Specificatie	Opengestelde kastelen	Niet opengestelde kastelen	Collectie	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Baten						
Contracten bezitsbeheer (oa pachten en huren)	207.350	655.350	-	862.700	940.000	781.850
Vakantiewoningen	104.100	41.450	-	145.550	120.000	166.500
Opbrengsten terreinbeheer	-	8.150	-	8.150	6.900	5.450
Exploitatie opengestelde kastelen	1.318.100	2.500	-	1.320.600	1.296.800	808.250
Totaal baten	1.629.550	707.450	-	2.337.000	2.363.700	1.762.050
Lasten						
Onderhoud onroerend goed (POG)	201.200	398.800	-	600.000	600.000	600.000
Onderhoud onroerend goed incidenteel	11.100	40.150	-	51.250	20.000	70.450
Onderhoud onroerend goed (best. fonds)	-	2.150	-	2.150	-	49.350
Onderhoud terreinen	66.800	47.750	-	114.550	124.300	113.000
Documentatie en onderzoek	-	-	-	-	28.000	-
Huisvesting kastelen	160.550	-	-	160.550	208.750	184.500
Beheer inboedel	-	-	57.000	57.000	80.000	67.100
Afschrijvingen	-	-	-	-	-	2.400
Erfpachten	-	68.250	-	68.250	69.500	67.550
Vakantiewoningen	64.400	19.200	-	83.600	57.000	91.700
Personeelskosten	1.148.850	174.700	359.300	1.682.850	1.602.200	1.498.300
Kosten exploitatie opengestelde kastelen	144.700	-	-	144.700	189.750	123.150
Vaste lasten/eigenaarslasten	87.300	92.100	16.150	195.550	187.000	170.100
Totaal lasten	1.884.900	843.100	432.450	3.160.450	3.166.500	3.037.600
Resultaat	-255.350	-135.650	-432.450	-823.450	-802.800	-1.275.550

Overige toelichtingen bij de staat van baten en lasten over 2022

Personeelskosten

In de staat van baten en lasten over 2022 zijn de volgende bedragen begrepen uit hoofde van bezoldiging van het personeel:

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Lonen en salarissen	-	-	-
Sociale lasten	-	-	-
Overig	69.350	84.500	46.950
	69.350	84.500	46.950
Bij: doorberekend van Geldersch Landschap	2.095.150	1.997.600	1.989.550
Af: doorberekend aan projecten	-63.650	-95.000	-143.050
	2.031.500	1.902.600	1.846.500
Af: doorberekend aan derden	-2.000	-	-2.700
	2.098.850	1.987.100	1.890.750

Gemiddeld aantal personeelsleden

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
<i>Doorberekening vanuit Geldersch Landschap</i>	28,9	27,9	28,5
<i>Doorberekende projecturen</i>	-0,9	-1,3	-2,0
<i>Vaste formatie en seizoenskrachten</i>	28,0	26,6	26,5

Vermeld dient te worden dat de Stichting nauw samenwerkt met Stichting Het Geldersch Landschap. Toerekening aan Geldersche Kasteelen vindt plaats op basis van bestede tijd.

Bezoldiging Directeur-bestuurder

		P. A. van den Tweel	
		Directeur	
<hr/>			
Aard (looptijd)		onbepaald	
	uren	40	
	part-time percentage	100	
	periode	1/1-31/12	
<hr/>			
Jaarinkomen			
	bruto loon/salaris	117.221	
	vakantiegeld	9.164	
	eindejaarsuitkering/eenmalige bonus	10.264	
Totaal			136.649
SV lasten (wg deel)			6.587
Pensioenlasten (wg deel)			23.410
Totaal 2022			166.646
Totaal 2023			166.646

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting Het Geldersch Landschap de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de heer van den Tweel vond plaats door de RvT. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 500 punten met een maximaal jaarinkomen van € 173.960. De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomens van de directie bedroeg € 136.649. Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, pensioenlasten en eenmalige uitbetaling van vakantiedagen blijven in het totaal ruimschoots binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 216.000 per jaar.

Van het totale salaris ad € 166.646 wordt op basis van bestede tijd € 33.663 doorbelast aan Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen (gemiddeld één dag in de week).

Bezoldiging Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. Er is een onkostenvergoeding voor gemaakte kosten.

Vastgesteld door de directie:

ir. P.A. van den Tweel
Directeur-bestuurder

Arnhem, 16 mei 2023

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht:

M.A.J. van der Tas
Voorzitter

mr. E.C.J. Boerboom MBA

M. Doornekamp

drs. P. E. Hielkema EMLE

drs. R.J.J. Stevens

mr. F.L.V.P.L. Tierolff

Arnhem, 16 mei 2023

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel voor de resultaatbestemming is opgenomen onder de Staat van Baten en Lasten op pagina 21.

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwoile

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
 www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de directie en raad van toezicht van
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2022;
2. De staat van baten en lasten over 2022;
3. Het kasstroomoverzicht over 2022; en
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- Het directieverslag;
- Het verslag van de raad van toezicht;
- Het verkort verslag van de raad van advies;
- Het verkort verslag van de beheer advies commissie;
- De overige gegevens; en
- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag, het verslag van de raad van toezicht, het verkort verslag van de raad van advies, het verkort verslag van de beheer advies commissie, de overige gegevens en de bijlagen in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Accountants

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Zwolle, 17 mei 2023

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "E.H.J.D. Damman".

drs. E.H.J.D. Damman RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

E.D.

OVERZICHT BELEGGINGEN

Fonds	Aantal/ nom	Beurs- waarde	1-1-2022	Beurs- waarde	1-1-2022	kostprijs	1-1-2022	Aankoop verwerving aant/nom	2022	Aankoop verwerving kostprijs	2022	Verkoop Aant/ nominaal	2022	Opbrengst- waarde	2022	Kostprijs verkoopen	2022	Aantal/ nominaal	31-12-2022	Beurs- waarde	31-12-2022	kostprijs	31-12-2022	Mutatie ongereel. koersvers.	2022	Gereel. koers- verschil	2022	Opbrengst belegging in	2022	Balans waarde	31-12-2022
Adobe	-	-	-	-	-	-	-	120	45.338	-	-	-	-	-	-	-	-	120	37.837	37.837	45.338	-	-7.501	-	-	-	-	-	37.837		
Alphabet Inc.	58	148.356	51.700	51.700	51.700	51.700	1.160	1.160	51.700	-	-	58	1.300	22.327	-	-	-	1.160	95.893	95.893	51.700	-	-52.463	-	-	-	-	-	95.893		
Alstom	1.300	40.586	59.215	59.215	59.215	59.215	-	-	59.215	-	-	1.300	1.300	-	-	-	-	1.300	125.389	125.389	34.334	-	18.629	-	-36.888	-	244	-	125.389		
Apple	1.030	161.484	34.334	34.334	34.334	34.334	-	-	34.334	-	-	-	-	-	-	-	-	193	97.233	97.233	50.005	-	-38.160	-	-	-	1.243	-	97.233		
ASML	193	136.393	50.005	50.005	50.005	50.005	-	-	50.005	-	-	-	-	-	-	-	-	250	72.355	72.355	70.509	-	1.846	-	-	-	1.243	-	72.355		
Berkshire Hathaway B	115	92.963	91.972	91.972	91.972	91.972	250	70.509	70.509	-	-	-	-	-	-	-	-	115	76.354	76.354	91.972	-	-16.609	-	-	-	2.150	-	76.354		
BlackRock	15.769	216.918	170.354	170.354	170.354	170.354	-	-	170.354	-	-	7.885	7.885	107.159	-	-	-	7.884	86.500	86.500	85.172	-	-45.235	-	-	-	21.977	-	86.500		
BMO Res Global em. Markets	1.985	109.275	105.612	105.612	105.612	105.612	-	-	105.612	-	-	992	992	61.658	-	-	-	993	66.941	66.941	52.832	-	10.446	-	-	-	2.524	-	66.941		
Bristol Myers Squibb	13.490	193.177	139.108	139.108	139.108	139.108	-	-	139.108	-	-	-	-	-	-	-	-	13.490	148.390	148.390	139.108	-	-44.787	-	-	-	-	-	148.390		
Comgest Growth Japan	278	52.053	47.527	47.527	47.527	47.527	-	-	47.527	-	-	278	278	41.756	-	-	-	-	53.467	53.467	52.752	-	-4.525	-	-	-	523	-	53.467		
EssilorLuxott	529	193.837	90.783	90.783	90.783	90.783	230	52.752	52.752	-	-	169	169	54.270	-	-	-	230	106.539	106.539	61.781	-	-58.295	-	-	-	2.601	-	106.539		
Estee Lauder cos inc.	2.500	101.900	50.438	50.438	50.438	50.438	-	-	50.438	-	-	-	-	-	-	-	-	2.500	71.075	71.075	50.438	-	-30.825	-	-	-	497	-	71.075		
Home depot	610	81.138	68.626	68.626	68.626	68.626	-	-	68.626	-	-	-	-	-	-	-	-	610	59.920	59.920	68.626	-	-21.218	-	-	-	1.839	-	59.920		
Infinion technologies	600	83.887	88.570	88.570	88.570	88.570	14.000	104.090	104.090	-	-	-	-	-	-	-	-	14.000	89.782	89.782	104.090	-	-14.308	-	-	-	2.295	-	89.782		
Init. Flavors & Fragrances	1.350	40.882	23.859	23.859	23.859	23.859	-	-	23.859	-	-	-	-	-	-	-	-	1.350	36.234	36.234	23.859	-	-4.446	-	-	-	1.323	-	36.234		
iShares MSCI Emerging Markets SRI Index	460	140.701	57.805	57.805	57.805	57.805	-	-	57.805	-	-	185	185	51.575	-	-	-	600	75.386	75.386	88.570	-	-8.500	-	-	-	315	-	88.570		
JPMorgan Chase & Co	230	72.968	60.941	60.941	60.941	60.941	-	-	60.941	-	-	230	230	80.076	-	-	-	1.350	36.234	36.234	23.859	-	-4.446	-	-	-	1.627	-	36.234		
Koninklijke Ahold	540	77.941	52.634	52.634	52.634	52.634	-	-	52.634	-	-	540	540	63.072	-	-	-	275	84.043	84.043	34.557	-	-33.410	-	-	-	315	-	84.043		
Linde	334	99.180	23.468	23.468	23.468	23.468	-	-	23.468	-	-	-	-	-	-	-	-	334	75.049	75.049	23.468	-	-24.131	-	-	-	804	-	75.049		
Mastercard	335	86.992	86.948	86.948	86.948	86.948	500	58.423	58.423	-	-	-	-	-	-	-	-	500	54.816	54.816	58.423	-	-3.608	-	-	-	-	-	54.816		
Michellin	440	73.261	27.138	27.138	27.138	27.138	200	19.407	19.407	-	-	-	-	-	-	-	-	335	45.870	45.870	86.948	-	-41.122	-	-	-	51	-	45.870		
Microsoft	337	123.957	87.017	87.017	87.017	87.017	-	-	87.017	-	-	-	-	-	-	-	-	640	42.707	42.707	46.545	-	-49.961	-	-	-	1.973	-	42.707		
Nike	50.882	175.155	105.416	105.416	105.416	105.416	-	-	105.416	-	-	-	-	-	-	-	-	337	99.402	99.402	87.017	-	-24.554	-	-	-	-	-	99.402		
Nvidia	128	84.417	84.306	84.306	84.306	84.306	128	62.325	62.325	-	-	-	-	-	-	-	-	50.882	151.592	151.592	105.416	-	-23.563	-	-	-	-	-	151.592		
Paypal Holdings	1.794	141.873	75.703	75.703	75.703	75.703	-	-	75.703	-	-	-	-	-	-	-	-	128	66.044	66.044	62.325	-	3.719	-	-	-	-	-	66.044		
Roche	320	141.873	75.703	75.703	75.703	75.703	-	-	75.703	-	-	-	-	-	-	-	-	1.794	84.085	84.085	84.306	-	-332	-	-	-	3.053	-	84.085		
Stewart Asia Pacific	792	110.825	87.681	87.681	87.681	87.681	285	59.893	59.893	-	-	40	40	16.253	-	-	-	280	139.090	139.090	66.240	-	6.680	-	-	-	1.706	-	139.090		
Thermo Fisher Scientific	651	96.028	56.671	56.671	56.671	56.671	-	-	56.671	-	-	-	-	-	-	-	-	285	55.478	55.478	59.893	-	-4.415	-	-	-	-	-	55.478		
Unilever	210	96.089	47.022	47.022	47.022	47.022	-	-	47.022	-	-	210	210	97.684	-	-	-	792	87.342	87.342	87.681	-	-23.483	-	-	-	-	-	87.342		
UnitedHealth Group	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	651	52.992	52.992	56.671	-	-36.036	-	-	-	-	-	52.992		
Visa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Vontobel Sust. Em. MKTS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Walt Disney Company	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
WW Grainger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Belastingteruggave voorgaande jaren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal aandelen		3.024.933	1.924.855	1.924.855	1.924.855	1.924.855	16.873	472.736	472.736	11.887	595.830	11.887	11.887	467.074	467.074	467.074	467.074	102.118	2.337.806	2.337.806	1.930.577	-	-692.849	-	128.816	128.816	26.144	26.144	2.337.806		

OVERZICHT BELEGGINGEN

Fonds	Aantal/ nom 1-1-2022	Beurs- waarde 1-1-2022	kostprijs 1-1-2022	Aankoop verwerving aant/nom 2022	Aankoop verwerving kostprijs 2022	Verkoop Aantal/ nominaal 2022	Opbrengst- waarde 2022	Kostprijs verkoop 2022	Aantal/ nominaal 31-12-2022	Beurs- waarde 31-12-2022	kostprijs 31-12-2022	Mutatie ongereel. koersvers. 2022	Gereel. koers- verschil 2022	Opbrengst in 2022	Balans waarde 31-12-2022
Alliantz Eur Credit SRI-P	225	240.170	235.901	-	181.449	-	-	-	225	193.235	235.901	-46.935	-	2.388	193.235
Arundi govt Bond Highest Euro Inv.	-	-	-	870	-	-	-	-	870	169.227	181.448	-12.221	-	-	169.227
Blueorchard Microfinance	1.558	169.168	160.116	-	-	-	-	-	1.558	169.853	160.116	686	-	-	169.853
DWS ESG Floating Rate Notes	2.600	260.156	259.792	-	-	-	-	-	2.600	257.764	259.792	-2.392	-	-	257.764
Ishares USD development	63.485	308.632	311.814	-	-	-	-	-	63.485	279.385	311.814	-29.248	-	-	279.385
Ishares USD tips	32.235	191.038	180.353	-	-	32.235	174.604	180.353	9.355	204.407	240.522	-10.684	-5.749	-	204.407
Kempen Eur. Susl. Credit fund	9.355	239.301	240.522	-	-	-	-	-	235	162.841	200.185	-34.894	-	2.619	162.841
Mifrova Global Green Bond	235	204.363	200.185	-	-	-	-	-	1.160	289.791	262.786	-41.522	-27.005	-	246.800
NN Corporate green bond fund	1.160	289.742	289.791	55	262.786	-	262.786	-	55	246.800	262.786	-15.986	-39.163	-	246.800
NN L Corporate Green bond Qcap	-	-	-	-	-	18	139.130	178.293	18	132.356	139.130	642	-	-	132.356
NN L Sovereign Green Bond	18	177.651	178.293	28	139.130	-	-	-	1.700	142.647	170.289	-6.774	-	-	142.647
NN Sovereign Green Bond Q	-	-	-	-	-	-	-	-	6.500	158.249	191.347	-31.012	-	-	158.249
RobecoSAM US Green Bonds	1.700	166.957	170.289	-	-	-	-	-	210.000	193.769	215.286	-22.090	-	788	193.769
Xtrackers Eur Corp. Green bond	6.500	189.261	191.347	-	-	-	-	-	90.000	88.883	91.440	-2.237	-	338	88.883
0,25% Pfizer 17/22	100.000	100.076	101.090	-	-	100.000	100.000	101.090	210.000	190.481	218.505	-28.310	-	1.313	190.481
0,375% KFW 16/26	210.000	215.859	215.286	-	-	-	-	-	173.000	155.413	186.835	-28.090	-1.090	45	155.413
0,375% Siemens financiering 18/23	90.000	91.120	91.440	-	-	-	-	-	104.434	98.422	106.959	-11.252	-	1.044	98.422
0,825% KFW 17/27	210.000	218.791	218.505	-	-	-	-	-	100.000	96.534	105.102	-4.523	-	1.200	96.534
0,75% Austria 18/28	173.000	183.503	186.835	-	-	-	-	-	100.000	95.172	101.550	-7.471	-	1.250	95.172
0,75% Standard chartered 17/23	100.000	100.664	99.416	-	-	100.000	100.000	99.416	245.083	242.385	283.927	-19.146	-	1.625	242.385
1% Irish Government 16/26	104.434	110.674	106.959	-	-	-	-	-	152.355	152.964	180.963	-26.559	-	4.902	152.964
1,2% Praxair 16/24	100.000	103.057	105.102	-	-	-	-	-	75.000	74.940	86.198	-6.910	-	2.156	74.940
1,25% Goldman Sachs 16/25	100.000	102.643	101.550	-	-	-	-	-	50.000	50.039	55.020	-1.855	-	1.624	50.039
1,625% Apple 14/26	100.000	107.600	108.550	-	-	-	-	-	80.000	80.000	80.000	9.130	-	97	80.000
2% Nederland 14/24	245.083	261.531	283.927	-	-	-	-	-	1.796.483	3.752.139	4.210.276	-429.674	-81.623	30.567	3.752.139
2,75% France 12/27	152.355	179.523	180.963	-	-	-	-	-	6.089.945	6.140.852	6.140.852	-1.122.523	47.193	56.711	6.089.945
2,875% Deutsche post 12/24	75.000	81.850	86.198	-	-	-	-	-	938.143	938.143	938.143	-	-	97	938.143
3,125% Oracle 13/25	100.000	110.301	116.612	-	-	-	-	-	1.452.350	1.405.758	1.405.758	-	-	97	1.405.758
3,25% Goldman Sachs 13/23	50.000	51.894	55.020	-	-	-	-	-	80.000	80.000	80.000	-	-	97	80.000
4% Rabobank 12/22	80.000	80.070	89.200	-	-	-	-	-	953	583.364	583.364	-	-	97	583.364
TOTAAL	2.108.943	4.536.592	4.565.054	953	583.364	313.413	856.520	938.143	1.796.483	3.752.139	4.210.276	-429.674	-81.623	30.567	3.752.139
		7.567.525	6.489.909		1.056.701		1.452.350	1.405.758		6.089.945	6.140.852	-1.122.523	47.193	56.711	6.089.945

De eerste 14 obligaties betreffen obligatiefondsen die geen nominale waarde kennen. De opgenomen waarde in de kolom Aantal/nominaal betreffen dan ook aantallen.

